

SAMORZĄD i ADMINISTRACJA

D O D A T E K D L A P R E N U M E R A T O R Ó W

DGP

GAZETAPRAWNA.PL
DZIENNIK.PL
FORSAL.PL

Środa

14 PAŹDZIERNIKA 2020 NR 201 (5354)

Perły Samorządu 2020

Zwycięzcy w kategoriach:

- miasta powyżej 100 tys. mieszkańców
- miasta do 100 tys. mieszkańców
- gminy miejsko-wiejskie
- gminy wiejskie

2
miejsce

- Kraków
- Ełk
- Kąty Wrocławskie
- Strawczyn

1
miejsce

- Gdańsk
- Sopot
- Prusice
- Iława

3
miejsce

- Łódź
- Kędzierzyn-Koźle
- Międzychód
- Rybno

Najlepsi włodarze

Wojciech Szczurek

Tomasz Andrukiewicz

Jacek Zbigniew Lipiński

Krzysztof Harmaciński

Aleksandrów Łódzki

Biłgoraj

Goleniów

Gostycyn

Karlino

Kąty Wrocławskie

Kraków

Legionowo

Poznań

Rawicz

Rybno

Rzeszów

Liderzy dobrych praktyk

organizator

DZIENNIK
GAZETA PRAWNA

partner
merytoryczny rankingu
Perły Samorządu 2020

Deloitte.

infografika: RM

Metodologia

Perły 2020 – edycja inna niż wszystkie. Czyli jak powstawał tegoroczny ranking

Kiedy na jesieni 2019 r. zaczynaliśmy rozmawiać o kolejnej, ósmej już edycji konkursu, nikt z nas nie przewidywał, jak bardzo wkrótce zmieni się funkcjonowanie samorządów. Przed jakimi wyzwaniem staną. **Wybór najlepszych gmin i wóldarzy nie był więc prosty, bo ocenialiśmy ich pomysłowość i zaangażowanie w czasie przed pandemią**

Maciej Rawski
starszy konsultant w zespole
ds. zrównoważonego rozwoju Deloitte Advisory

Epidemia COVID-19 wpłynęła przede wszystkim na stronę organizacyjną rankingu i nasz kontakt z samorządami. Wymusiła również zmianę terminu Kongresu Perły Samorządu, na którym co roku przedstawiamy zwycięzców. Postaraliśmy się jednak, by nie ważyła na ocenie odpowiedzi – zarówno gminy, jak i wóldarzy wybieraliśmy przez pryzmat 2019 r.

Szerokie spektrum

Ranking został podzielony na cztery grupy uwzględniające wielkość samorządów – gminy wiejskie, gminy miejsko-wiejskie, gminy miejskie do 100 tys. mieszkańców oraz gminy miejskie powyżej 100 tys. mieszkańców. Mogły w nim wziąć udział bezpłatnie wszystkie samorządy w Polsce. Ocenie podlegały odpowiedzi w kategoriach, które mają największy wpływ na jakość życia w danej miejscowości i świadczą o sprawności zarządzania. Wzięliśmy pod uwagę informacje dotyczące finansów gminy, rynku pracy, pozyskiwania inwestorów, komunikacji z mieszkańcami i integracji lokalnej społeczności, a także oświaty, ochrony zdrowia, transportu i szczególnie ważnych obecnie tematów ochrony środowiska czy gospodarowania odpadami.

Po roku przerwy wróciliśmy do wyboru najlepszych wóldarzy, uznając, że ci, którzy objęli stanowisko po raz pierwszy w 2018 r., mają już za sobą pełny rok pracy, więc można pokusić się o jej ocenę.

Po raz drugi wyłoniliśmy liderów dobrych praktyk w obszarach: praca, oświata i wychowanie, klimat i jakość powietrza oraz gospodarka odpadami (patrz: obok). Jak się okazało, zagadnienia te były bardzo istotne w całym rankingu, bo stanowiły dla gmin największe wyzwania 2019 r. Rosnące koszty zagospodarowania odpadów, wzrost świadomości na temat wpływu jakości powietrza na nasze zdrowie czy zapewnienie dodatkowych zajęć edukacyjnych i wyrównywanie

szans uczniów z różnych ośrodków to tematy, które – w naszym odczuciu – nabrały w ostatnim czasie ogromnego znaczenia i wymagają szczególnej aktywności władz lokalnych. Ocenie podlegały zarówno pytania zamknięte, które pozwalały bezpośrednio porównać podejmowane przez samorządy wysiłki oraz osiągnięte rezultaty, jak również pytania otwarte, które dawały możliwość zaprezentowania unikalnych osiągnięć czy ciekawych pomysłów na rozwój gminy.

Zdecydowani zwycięzcy i wyrównany peleton

W przypadku niektórych samorządów ich wysoka pozycja w rankingu nas nie zdziwiła. Tak było np. z Iławą, która kolejny raz stanęła na najwyższym miejscu podium w grupie gmin wiejskich. Pokazuje to zarówno konsekwencję w działaniu, jak i dostosowanie do zmieniających się wyzwań. Drugie miejsce przypadło Strawczynowi, trzecie – mazurskiej gminie Rybno.

Wśród gmin miejsko-wiejskich zwyciężyły Prusice, które w ubiegłym roku były na drugiej pozycji. Wysoki wynik i miejsce na podium osiągnęły również Kąty Wrocławskie (drugie miejsce) i Międzychód (trzecie miejsce).

W grupie miast do 100 tys. mieszkańców, z dość zdecydowaną przewagą, wygrał Sopot. W tym przypadku uwagę zwróciliśmy m.in. na dużą aktywność samorządu we współfinansowaniu świadczeń zdrowotnych dla mieszkańców. Dalej uplasowały się Elk i Kędzierzyn-Koźle (w zeszłym roku – na miejscu pierwszym).

W gronie największych miast, po roku przerwy, zatriumfował Gdańsk, zajmując pierwsze miejsce przed Krakowem (drugie miejsce) i Łodzią (trzecie miejsce). Zwycięzców doceniliśmy m.in. za skuteczną realizację postawionych sobie celów, takich jak wprowadzenie uchwały krajobrazowej (Gdańsk i Łódź) czy skuteczną walką ze smogiem (Kraków).

Najlepsi wóldarze

Przyglądając się działaniom wóldarzy, zwracaliśmy uwagę na sposób

komunikacji z mieszkańcami, w tym możliwość nawiązania szybkiego kontaktu z wóldarzem, zaangażowanie w życie lokalnej społeczności, działalność w organizacjach krajowych i międzynarodowych zrzeszających samorządy. Sprawdzaliśmy, jak kierują urzędem i jak sprawnie zarządzają gminnym budżetem oraz co robią, by przyciągać do swojej miejscowości inwestorów.

Wśród gmin wiejskich na pierwszej pozycji znalazł się wójt Iławy, a na drugiej wójt Strawczyna. Zajęcie najwyższych miejsc w obu rankingach przez te dwie gminy jest szczególnym osiągnięciem – oznacza to, że dobry wóldarz w bezpośredni sposób wpływa na wyniki zarządzanej przez siebie gminy. Na kolejnych miejscach znaleźli się wójtowie Kłodawy, Starych Babic i Rybna, czyli gmin, które w naszym rankingu również zdobyły dużo punktów w swoich kategoriach.

W grupie gmin miejsko-wiejskich o włos wygrał burmistrz Aleksandra Łódzkiego, wyprzedzając wóldarzy gmin Margonin i Iłowa. Niedaleko za nimi znaleźli się samorządowcy z Rawicza, Prusic, Morawicy, Goleniowa, Sianowa, Międzychodu i Strzelina.

Zwycięzcą kategorii miast do 100 tys. mieszkańców okazał się Elk – przed Ostrowem Wielkopolskim. Tutaj również mieliśmy do czynienia z gminą, która w obu rankingach zajęła bardzo wysokie miejsce. Podium uzupełnił Ciechanów. Na kolejnych miejscach, z niewielką stratą, znalazły się Starogard Gdański, Siemianowice Śląskie, Gorlice, Legionowo, Świdnica, Bolesławiec i Przemyśl.

W grupie miast największych wygrał prezydent Gdyni, na drugim miejscu znalazła się prezydent Łodzi, natomiast trzecie miejsce przypadło prezydent Gdańska. Wysoka pozycja gmin szła zatem w parze z wysoką oceną wóldarzy. Czwarte miejsce zajął prezydent Lublina, a piąte – Poznania.

W tym roku walka o tytuł Perły Samorządu okazała się dość wyrównana, w wielu przypadkach o miejscu w zestawieniu decydowała niewielka różnica punktów, zdarzyły się nawet pozycje ex aequo. Mamy nadzieję, że jest to oznaka zdrowej rywalizacji między samorządami, na której zyskują mieszkańcy.

Wszystkim uczestnikom gratulujemy i już teraz zapraszamy do udziału w kolejnej, przyszłorocznej edycji rankingu.

Miasta powyżej 100 tys. mieszkańców

1. **Gdańsk**

2. **Kraków**

3. **Łódź**

4. **Gdynia**

5. **Poznań**

Miasta do 100 tys. mieszkańców

1. **Sopot**

2. **Elk**

3. **Kędzierzyn-Koźle**

4. **Krosno**

5. **Głogów**

Gminy miejsko-wiejskie

1. **Prusice**

2. **Kąty Wrocławskie**

3. **Międzychód**

4. **Radzymin**

5. **Aleksandrów Łódzki**

Gminy wiejskie

1. **Iława**

2. **Strawczyn**

3. **Rybno**

4. **Świdnica**

5. **Nieporęt**

A tak wyłoniliśmy liderów dobrych praktyk

Dr Paulina Legutko-Kobus
Katedra Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego Kolegium
Ekonomiczno-Społecznego Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie

Wzorem ubiegłego roku częścią naszego rankingu był wybór gmin, które wyróżniają się w jakiejś dziedzinie. Wiemy bowiem, że poszerzenie konkursu o tę kategorię spotkało się z Państwa uznaniem. Szansę na wygraną miała każda jednostka wypełniająca ankietę – niezależnie od tego, jak jest duża i jakim budżetem dysponuje. Liczył się pomysł, zaangażowanie, innowacyjność. I dobre opisanie przedsięwzięcia (bo chwalenie się wcale nie jest rzeczą prostą). Poszukiwaliśmy liderów w obszarach tematycznych związanych z kwestiami społeczno-gospodarczymi i środowiskowymi, tj.: praca, oświata, ochrona klimatu oraz gospodarka odpadami. Laureatów wybierała Kapituła Rankingu w składzie: Bożena Ławnicka i Zofia Jóźwiak z dodatku Samorząd i Administracja Dziennika Gazety Prawnej, Maciej Rawski z firmy doradczej Deloitte i dr Paulina Legutko-Kobus ze Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Kierowano się następującymi kryteriami:

- innowacyjności (rozumianej wieloaspektowo),
- różnorodności podejść do rozwiązywania problemów w tej samej kategorii,
- skali, zarówno w odniesieniu do gmin, jak i zgłaszanych praktyk (skala oddziaływania i zasięgu).

W kategorii praca wskazano trzech liderów, wybierając gminy różne pod względem wielkości, charakterystyki rynku pracy, a tym samym i problemów do rozwiązania. Kapituła doceniła konsekwencję w budowaniu spójnego wizerunku opartego o branżę IT, współpracę z jednostką naukową gwarantującą kadry wysokiej jakości dla lokalnej gospodarki oraz rozwój przedsiębiorczości społecznej. W kategorii oświata wyróżniono cztery samorządy, a wspólnym mianownikiem prowadzonych przez nie działań była edukacja służąca budowaniu kompetencji cywilizacyjnych i cyfrowych. Kategorie ochrona klimatu oraz odpady okazały się trudne dla samorządów w kontekście sformułowanych pytań liderskich. Kapituła wybrała trzy dobre praktyki z ochrony klimatu, nagradzając za bycie pierwszym polskim miastem bez węgla, kompleksowe podejście do komunikacji publicznej oraz dostrzeżenie, że ochrona klimatu to także budowanie świadomości społecznej. Co ciekawe, ta praktyka została zgłoszona w innej kategorii; Kapituła uznała jednak, że inicjatywa jest warta docenienia właśnie w tej pozycji. W kategorii odpady nagrodzono dwa samorządy – za konsekwencję i sprawność organizacyjną oraz za drobne innowacje, przyczyniające się do budowania świadomości mieszkańców. Wszystkim laureatom serdecznie gratulujemy!

6. Bydgoszcz
7. Rzeszów
8. Sosnowiec
9. Płock
10. Rybnik

6. Siemianowice Śląskie
7. Legionowo
8. Suwałki
9. Ciechanów
10. Starogard Gdański,
Ostrów Wielkopolski
ex aequo

6. Morawica
7. Rawicz
8. Goleniów
9. Strzelin
10. Brwinów

6. Michałowice
7. Kłodawa, Stare Babice
ex aequo
8. Lesznów
9. Rzekuń
10. Wisznice

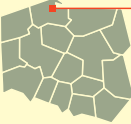
Najlepsi włodarze

KATEGORIA:
Miasta powyżej 100 tys. mieszkańców

1.

Wojciech
Szczurek

Gdynia
woj. pomorskie

2.

Hanna
Zdanowska

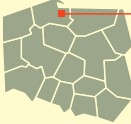

Łódź
woj. łódzkie

3.

Aleksandra
Duliewicz

Gdańsk
woj. pomorskie

Najlepsi włodarze

KATEGORIA:
Miasta do 100 tys. mieszkańców

1.

Tomasz
Andrukiewicz

Ełk
woj. warmińsko-mazurskie

2.

Beata
Klimek

Ostrów
Wielkopolski
woj. wielkopolskie

3.

Krzysztof
Kosiński

Ciechanów
woj. mazowieckie

Najlepsi włodarze

KATEGORIA:
Gminy miejsko-wiejskie

1.

Jacek Zbigniew
Lipiński

Aleksandrów
Łódzki
woj. łódzkie

2.

Janusz
Piechocki

Margonin
woj. wielkopolskie

3.

Paweł
Lichtański

Iłowa
woj. lubuskie

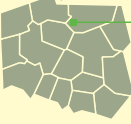
Najlepsi włodarze

KATEGORIA:
Gminy wiejskie

1.

Krzysztof
Harmaciński

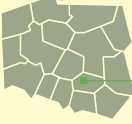

Iława
woj. warmińsko-mazurskie

2.

Tadeusz
Tkaczyk

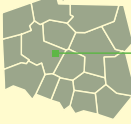

Strawczyn
woj. świętokrzyskie

3.

Anna
Mołodciak

Kłodawa
woj. wielkopolskie

Miasta powyżej 100 tys. mieszkańców

1

Gdańsk

Bicie własnych rekordów z korzyścią dla gdańszczan i turystów

To już tradycja, że Gdańsk plasuje się na szczycie rankingu. Nie bez powodu, bo co roku bije swoje rekordy. W 2019 r. odnotował najwyższą w swojej historii liczbę mieszkań-ców – 470 907 osób (najwięcej od 1987 r.). Do użytku oddano 7,3 tys. lokali mieszkalnych, o prawie 0,5 tys. więcej niż w 2018 r. Rosły też możliwości inwestycyjne miasta, m.in. dzięki projektom realizowanym w formule partnerstwa publiczno-prywatnego. Tylko w 2019 r. ich wartość łączna wyniosła blisko 1,6 mld zł netto, z czego ok. 288 mln zł netto to kwota przeznaczona na cele publiczne. Przybywa też miejsc w przedszkolach, jest więcej szkół – w ubiegłym roku oddano do użytku kolejną podstawówkę z salą gimnastyczną, kompleksem boisk i biblioteką. Gdańsk kontynuuje program wdrożony w 2016 r., którego celem jest zwiększanie dostępu do lokali dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Łącznie na ich potrzeby przekazano 156 mieszkań, przy czym wsparciem objęto 432 osoby. Miasto dąży także do poprawy bezpieczeństwa. Efektem jest oddanie w ubiegłym roku do użytku 18 km nowych tras rowerowych oraz zwiększenie o 760 miejsc postojowych dla jednośladów. Zadbano też o pieszych, modernizując ponad 44 km chodników. Aby mieszkańcy mogli korzystać z bogatej oferty miejskich instytucji kultury i sportu, systematycznie jest rozwijana Gdańska Karta Mieszkańca. Jest też ona jednym z dokumentów pozwalających na oddanie głosu w ramach Budżetu Obywatelskiego. Gdańsk myśli o tym, jak zwiększyć wpływ do budżetu – ma w tym pomóc m.in. wpisanie gdańskiej kultury carillonowej na Reprezentatywną Listę Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO oraz Stoczni Gdańskiej na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Oprac. Patrycja Otto

2

Kraków

Stałe dążenie do lepszej jakości powietrza

Miasto wyszło przed szereg i jako pierwsze w Polsce wprowadziło od 1 września 2019 r. zakaz palenia węglem i drewnem. Efektem jest sukcesywna poprawa jakości powietrza, co pokazują dane z ośmiu stacji monitoringu. Ale na tym nie koniec działań na rzecz ochrony środowiska. Kraków wykupił kolejne tereny zielone: Wesołą – za 280 mln zł i Las Borkowski – za 16 mln zł, a także utworzył nowe parki kieszonkowe, chodzi m.in. o Ogród Ptasi i Relaksacyjny Ogród Krakowian. Sukcesywnie jest wymieniany tabor komunikacji na ekologiczny. Kursujące po mieście pojazdy spełniają minimum normę EURO 5 i 6. W skład taboru wchodzi już 26 autobusów elektrycznych. Innowacje pojawiają się też w innych obszarach. Miasto chce być bowiem nie tylko czyste, ale również bezpieczne i nowoczesne. Dlatego pasy drogi rozdziela się odblaskowymi pachotkami, dzięki czemu kierowcy zachowują szczególną ostrożność i zmniejszają prędkość jazdy. Samorząd nie szczędzi pieniędzy na inwestycje poprawiające komfort mieszkańców. W ubiegłym roku zrealizowano wiele przedsięwzięć sportowych – powstały baseny, boiska i inne obiekty przystosowane dla osób z niepełnosprawnościami. Organizowano również imprezy sportowe o randze międzynarodowej, tj. Tour de Pologne, maratony, biegi, mistrzostwa w siatkówce czy kajakarstwie. Stolica Małopolski chce, by jej mieszkańcy byli dobrze poinformowani, dlatego cały czas poszerza kanały komunikacji przez moduł interwencyjny – za pomocą strony, aplikacji, e-maila i telefonu interwencyjnego. W 2019 r. w mieście powstał także Punkt Informacyjny dla Obcokrajowców.

Oprac. Patrycja Otto

3

Łódź

Miasto, które chce być liderem wygodnego życia

W ciągu ostatnich lat Łódź ewoluowała od ośrodka produkcyjnego do jednego z głównych centrów outsourcingowych i logistycznych w Polsce, co przyciąga nie tylko dużych najemców, deweloperów, lecz także inwestorów. Stawiając na biznes, nie zapomniała jednak o mieszkańcach. Wręcz odwrotnie, miasto zyskuje miano coraz bardziej przyjaznego do życia. Z badań przeprowadzonych w 2019 r. wynika, że w tej materii Łódź jest oceniana „raczej dobrze i bardzo dobrze” przez aż 61 proc. mieszkańców, a „raczej źle i bardzo źle” przez zaledwie 7 proc. Dla porównania – w 2018 r. wskaźniki te wynosiły odpowiednio 56 i 8 proc., a w 2012 r., gdy badania ruszyły, stanowiły równo po 27 proc. To zasługa nowych programów rozwojowych skierowanych przede wszystkim do mieszkańców. Jednym z nich jest „Plan dla osiedli” – autorski projekt, w ramach którego prowadzone są inwestycje wybrane na podstawie propozycji składanych podczas spotkań urzędników z liderami osiedlowymi i mieszkańcami. Mowa m.in. o modernizacji ok. 190 ulic, 235 km chodników i ponad 100 szkół, przedszkoli i żłobków. Inne przedsięwzięcie to „Ekopakt dla Łodzi”, który zakłada m.in. poszerzenie terenów zielonych, termomodernizację oraz kompleksowy program wymiany źródeł ciepła, ograniczenie śmieci czy ochronę jakości wody i budowę zbiorników retencyjnych. Dla władz Łodzi istotna jest także integracja mieszkańców. Doskonałym przykładem działań w tym obszarze jest zrealizowany w ubiegłym roku program „Dom wielopokoleniowy” – nieruchomości z pulami mieszkań dla seniorów, ludzi młodych oraz z niepełnosprawnościami.

Oprac. Patrycja Otto

Miasta do 100 tys. mieszkańców

1

Sopot

Miejsce, w którym każdy znajdzie coś dla siebie

Sopot słucha głosu mieszkańców i chce inwestować w projekty poprawiające ich komfort życia. Był pierwszym miastem w Polsce, które zdecydowało się oddać im część swoich funduszy w ramach budżetu obywatelskiego. W ciągu dziewięciu lat jego funkcjonowania udało się zrealizować prawie 200 inwestycji, zarówno dużych, jak remont ul. 23 Marca, jak i wiele małych, których życzyli sobie sopocianie. Miasto nie żałuje też pieniędzy na ochronę zdrowia i profilaktykę, w ubiegłym roku wydano na ten cel 3,7 proc. z ogólnego budżetu. To jeden z największych wskaźników w kraju. Gmina współfinansowała m.in. „Program zapobiegania niepełnosprawności osób w podeszłym wieku” i „Program wczesnego wykrywania nowotworu gruczołu krokowego”, a także kupowała dodatkowe świadczenia zdrowotne. Ponadto pod koniec ub.r. ruszyło sopockie Centrum Opieki Geriatrycznej, czyli pierwszy szpital geriatryczny w województwie. Koszt jego utworzenia wyniósł ponad 31 mln zł, z czego 10,9 mln zł stanowiły środki gminne. W trosce o mieszkańców i turystów Sopot realizuje też inwestycje, które mają poprawić bezpieczeństwo pieszych. Przebudowano skrzyżowania o ruchu okrężnym z azylami dla pieszych, a przy ruchliwych miejscach zainstalowano mierniki prędkości. Rozszerzono strefę „Tempo 30”. A ponieważ kłopotem, zwłaszcza w sezonie letnim, jest brak miejsc parkingowych, stale zachęca do korzystania z ciągle poszerzanej oferty komunikacji publicznej, darmowego parkingu przy ERGO ARENIE i do zmiany środka lokomocji. A rowerem jest gdzie w Sopocie jeździć – miasto wybudowało ponad 22 km dróg rowerowych, co stanowi ponad 30 proc. ogółu sopockich ulic. Oprócz tego na 33 ulicach dolnego Sopotu można jeździć „pod prąd” ulicami jednokierunkowymi.

Oprac. Bożena Ławnicka

2

Ełk

Ekologicznie i nowocześnie

Ełk jest rozwijającym się miastem, które stawia na innowację. Impulsem do działania i szansą dla firm z regionu jest Park Naukowo-Technologiczny, który w ubiegłym roku uruchomił kolejne programy, w tym „Startup Heroes” wspierający firmy dopiero wchodzące na rynek. W projekcie Warmińsko-Mazurski Startup Inkubator, którego partnerem jest ełcki park, bierze udział ośmiu młodych przedsiębiorców. Pod koniec ub.r. w ramach Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej (podstrefa Ełk) działało 39 firm, w których zatrudnionych było 2,5 tys. osób. Miasto może się także pochwalić bardzo niskim bezrobociem, które jest na poziomie nieco ponad 5 proc. – argument ten jest wykorzystywany podczas zachęcania ełczan, by nie zmieniali miejsca zamieszkania, a także przy pozyskiwaniu nowych mieszkańców. W 2019 r. w Ełku funkcjonowało prawie 5,5 tys. podmiotów gospodarczych. Główne branże to handel, naprawa pojazdów i budownictwo. Miasto oferuje coraz więcej możliwości rozwoju, a także rekreacji. Tym bardziej że jego niezaprzeczalnym atutem są malownicze tereny Pojezierza Ełckiego i możliwości aktywnego wypoczynku. Lokalne władze stawiają na ekologię – powstają kolejne ścieżki rowerowe, rekultywowane jest Jezioro Ełckie, a także oczyszczane jest dno rzeki Ełk. Ochronę klimatu mają zapewnić inwestycje w nowoczesną flotę komunikacji publicznej, kupowane są autobusy hybrydowe, z kolei przedsiębiorstwo energetyki ciepłej stopniowo odchodzi od węgla, zastępując go biomasą. Do tego dochodzą działania miękkie – w Centrum Edukacji Ekologicznej dzieci i młodzież poznają zagadnienia związane z ekologią, ochroną przyrody i zrównoważonym rozwojem. Samorząd inwestuje także w oświatę. Za prawie 13 mln zł zostanie przeprowadzona termomodernizacja czterech przedszkoli i dwóch szkół (8 mln zł pozyskano ze środków zewnętrznych). Kompleksowe remonty czekają budynki mieszkalne z zasobów komunalnych.

Oprac. Katarzyna Nocuń

3

Kędzierzyn-Koźle

Mniej smogu, więcej miejsc pracy

W 2019 r. na działania proekologiczne gmina wydała ok. 12 mln zł. Na ulice miasta wyjechały cztery ekologiczne autobusy, w tym hybrydowy, a na kolejny rok zapowiedziano zakup (dzięki wysokiej dotacji) dwóch elektryków. Miasto przeprowadziło też termomodernizację szkoły. Teraz ogrzewają ją pompa ciepła, z kolei oświetlenie zapewniają żarówki ledowe. To zresztą nie koniec ledowej rewolucji w Kędzierzynie-Koźlu. Otóż kosztem ponad 5 mln zł wymieniło 2,5 tys. sodowych ulicznych lamp na nowoczesne, co w kolejnych latach przełoży się na mniejsze zużycie prądu. Efekty przynosi też walka ze smogiem, miasto od 2018 r. nie figuruje już na prowadzonej przez Światową Organizację Zdrowia liście najbardziej zanieczyszczonych obszarów. Jednym z priorytetowych zadań w tym zakresie było dofinansowanie Miejskiego Systemu Zarządzania Jakością, w którego skład wchodzi sieć 26 pyłomierzy. Na podstawie danych z tych urządzeń stwierdzono, że w 2019 r. jakość powietrza była jeszcze lepsza niż rok wcześniej. Gmina przypisuje to m.in. akcji wymiany kopciuchów – w 2019 r. na ten cel wydano 1,1 mln zł. Poważnym problemem Kędzierzyna-Koźla jest niestety spadek liczby mieszkańców – tylko w ubiegłym roku ubyło 728 osób. Także bezrobocie jest tu nieco wyższe niż średnia wojewódzka (choć się zmniejsza). Jednak wszystko wskazuje na to, że ten trend uda się zatrzymać. Miasto ma ożywić koreańska firma działająca na rynku elektromobilności. Planuje ona zainwestować co najmniej 370 mln zł w zakład, który powstanie w tutejszej strefie ekonomicznej. Koreańczycy zapowiedzieli już zatrudnienie w nim 150 osób. W mieście ma ruszyć także instalacja do recyklingu baterii cynkowo-węglowych i alkalicznych o wartości 100 mln zł. W nowym zakładzie planowane jest utworzenie 20 nowych miejsc pracy.

Oprac. Zofia Jóźwiak

Gminy miejsko-wiejskie

1

Prusice

Rozwój to przede wszystkim inwestycja w mieszkańców

Licząca ponad 9 tys. mieszkańców gmina Prusice wchodzi w skład aglomeracji wrocławskiej. Oddalona ok. 30 km od stolicy Dolnego Śląska i 130 km od Poznania zachęca do inwestowania na swoim terenie dobrze rozwiniętą siecią dróg, ważnym regionalnie węzłem kolejowym Skokowa i bliskością wrocławskiego lotniska. Kolejne atuty to sąsiedztwo Dolnośląskiego Okręgu Przemysłowego i dostęp do czeskiego rynku. Gmina dba o rozwój, pozyskując dofinansowania zewnętrzne na realizację własnych pomysłów – w ubiegłym roku zadbano o docieplenie i uszczelnienie ośrodka kultury i sportu, a także czterech świetlic wiejskich. Planowana jest budowa dwóch lokalnych centrów kultury: w Krościnie Małej i w Borowie. Uzyskano też dotację na prowadzenie żłobka oraz zakup mikrobusa na potrzeby osób z niepełnosprawnościami. Prusice mogą się pochwalić nowoczesną biblioteką z czytelnią, działem multimedialnym, kawiarenką literacką, fonoteką, a także salą widowiskową, w której mieści się cyfrowe kino. Celem strategicznym gminy jest poprawa jakości powietrza i niezależność energetyczna – do końca 2025 r. używana przez Prusice energia elektryczna ma w całości pochodzić z odnawialnych źródeł energii. – Chcemy być gminą energetycznie dodatnią – mówią lokalne władze. I wygląda na to, że na słowach się nie skończy. Niedawno zrealizowano bowiem dwa projekty związane z montażem instalacji fotowoltaicznych w budynkach użyteczności publicznej. Pozyskano na ten cel blisko 2 mln zł z UE. Z kolei istniejąca od czterech lat Spółka PS Energetyka Odnawialna pozyskała dofinansowanie w wysokości ok. 7 mln zł na instalacje fotowoltaiczne dla mieszkańców. Ci, którzy chcą wymienić wysokoemisyjne źródła ciepła, mogą się spotkać z ekspertem i poradzić, jak to zrobić i gdzie uzyskać wsparcie.

Oprac. **Katarzyna Nocuń**

2

Kąty Wrocławskie

Gmina dobrze skomunikowana

W ubiegłym roku gminie Kąty Wrocławskie przybyło aż 666 mieszkańców. Przybywa ich zresztą od kilku lat, co niewątpliwie świadczy o tym, że żyje się tu całkiem nieźle. Niewykluczone, że wpływ na to ma bliskie sąsiedztwo Wrocławia, a co za tym idzie – lepszy dostęp do rynku pracy. Tym łatwiejszy, im lepsza komunikacja publiczna, więc lokalne władze pochylają się nad nią wyjątkowo troskliwie. Kąty Wrocławskie chwalą się, że kształt rozwiązań komunikacyjnych na terenie gminy zawdzięczają licznym spotkaniom z mieszkańcami. To dzięki nim powstał plan transportowy, na którym opiera się funkcjonująca od ubiegłego roku Gminna Komunikacja Autobusowa. Uzupełnia ona bardzo ważne dla gminy połączenia kolejowe. Jak ważne, świadczy to, że pierwszą linię kolejową łączącą ją ze stolicą Dolnego Śląska uruchomiono prawie dwa wieki temu – w 1843 r. Z połączenia kolejowego do Wrocławia korzystają codziennie tysiące mieszkańców Kątów. Żeby ułatwić im podróż, lokalne władze podpisały porozumienie z urzędem marszałkowskim i Kolejami Dolnośląskimi, dzięki czemu od września na trasę ruszyło dziewięć dodatkowych par pociągów. Gminę kosztowało to 1 mln zł, lecz teraz na trasie z Kątów do Wrocławia pociągi kursują co 15–20 minut. Ci, którzy nie chcą lub nie mogą szukać zatrudnienia we Wrocławiu, nie muszą tego robić. Już dziś Kąty Wrocławskie uchodzą za prężny ośrodek handlu i usług. A niebawem na 700 ha leżących w zachodniej części miasta, które lokalne władze przeznaczyły pod rozwój przemysłu, powstaną nowe zakłady i nowe miejsca pracy.

Oprac. **Dariusz Koźlenko**

3

Międzychód

Frontem do lokalnej społeczności i biznesu

Miłośnikom dobrej kuchni Międzychód może kojarzyć się z fasolką w sosie pomidorowym, flaczkami czy z ketchupem, które produkowane są w tutejszym zakładzie przetwórstwa owocowo-warzywnego. Ale mało kto kojarzy go z ropą naftową. A to właśnie na pograniczu tej gminy znajduje się największa w Polsce kopalnia ropy naftowej i gazu ziemnego „Lubiatów”. Nie bez powodu lokalne władze stawiają na rozwój przedsiębiorczości. Dlatego oferują najniższe podatki w promieniu 100 km, pomoc regionalną przy inwestycji za ponad 10 mln zł czy zwolnienia z podatków nawet na pięć lat. Do tego dochodzi ciągłe udoskonalanie procedur w celu ograniczenia biurokracji i skrócenia do minimum czasu oczekiwania na decyzje inwestycyjne. Ale Międzychód to nie tylko przemysł. Jego okolice należą do najatrakcyjniejszych przyrodniczo regionów Wielkopolski. Gmina reklamuje się, zachwalając „Szlaki turystyczne krainy 100 jezior” i oferując ponad 1000 km tras pieszych oraz 700 km rowerowych szlaków (wliczając te znajdujące się na terenie powiatu). To także raj dla wędkarzy, którzy przyjeżdżają tu z całej Polski. Choć na pozór rozwój przemysłu i ochrona środowiska to dość odległe od siebie cele, to lokalne władze lubią nieoczywiste wyzwania. Dlatego zamierzają być miejscem atrakcyjnym zarówno dla inwestorów, jak i dla mieszkańców. Stąd w Dzień Otwarty Urzędu Miasta i Gminy na rynku staje wielki namiot, a w nim zasiada burmistrz, który wyjaśnia, jak funkcjonuje urząd, a obok niego są urzędnicy pomagający w wypełnianiu wniosków i druków. Są też wyjazdowe piątki urzędników obejmujące 26 sołectw.

Oprac. **Dariusz Koźlenko**

Gminy wiejskie

1

Iława

Rozwój w parze z ochroną środowiska

Wykorzystanie potencjału jezior, lasów i rzek jest jednym z sukcesów władz Iławy, ale i zaradnych mieszkańców. Bezrobocie utrzymuje się tu poniżej 5 proc. Natomiast wskaźnik osób, które prowadzą działalność gospodarczą w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców, przewyższa wyniki dla województwa warmińsko-mazurskiego i dla powiatu iławskiego. Oprócz sektora turystycznego na terenie gminy prężnie rozwija się m.in. rolnictwo, produkcja mebli i wyrobów z drewna. Korzystne warunki na rynku pracy, a także krajobrazowe i przyrodnicze walory powodują, że gmina liczebnie się rozrasta. I choć nie zawsze dzieje się to w tym samym tempie, to szansę władze gminy Iława widzą w trendzie migracji ludności z miast do podmiejskich wsi. Rozwój gminy wyznacza kolejne wyzwania, by jak najlepiej chronić przyrodę. Zwłaszcza że urlopowiczów z roku na rok przybywa. Po Jezioraku, najdłuższym jeziorze w Polsce, pływa statek-śmieciarka przystosowany do odbioru nieczystości bezpośrednio z jachtów i łodzi motorowych. Władzom gminy zależy także na umożliwieniu mieszkańcom podłączenia do sieci kanalizacyjnej. Obecnie poziom skanalizowania rozległej obszarowo gminy wynosi ok. 80 proc. Z ciekawostek, warto wspomnieć, że w liczącej kilkanaście tysięcy mieszkańców gminie działa aż pięć klubów piłkarskich, w tym grający w trzeciej lidze GKS LZS Wikielec. W miejscowości Kamionka znajduje się unikatowy, bo jeden z zaledwie kilku ośrodków szkoleniowych dla kapitanów i pilotów statków (Badawczo-Szkoleniowy Ośrodek Manewrowania Statkami). Uczą się tutaj sterowania tankowcami przy wchodzeniu do służby i wpływaniu do portów. A wszystko na odtworzonych na jeziorze Silm miniaturach wybranych obiektów.

Oprac. **Katarzyna Nocuń**

2

Strawczyn

Przemysłana strategia i praca ponad podziałami

W herbie ma gęsie pióro i reklamuje się jako jedyna w kraju gmina „literacka”. Bo w nieodległym Oblęgorku swoją letnią rezydencję miał Henryk Sienkiewicz, a co ważniejsze, właśnie tu, w Strawczynie, w północno-zachodniej części Gór Świętokrzyskich, urodził się Stefan Żeromski. Ale piękno Gór Świętokrzyskich czy inne atrakcje regionu nie są powodem, dla którego w gminie co roku osiedlają się nowi mieszkańcy. Wójt, który pełni tę funkcję już siódmą kadencję, jest przekonany, że to efekt przemysłanej strategii, umiejętnego pozyskiwania zewnętrznych funduszy i pracy ponad podziałami, które skutkują kolejnymi inwestycjami. Sukcesywny rozwój Strawczyna sprawia, że podczas gdy inne gminy województwa wyludniają się, tu mieszkańców przybywa. Gmina wabi ich planami na najbliższe lata i stabilnym budżetem, który pozwala je realizować. Zakończenie budowy oczyszczalni w Strawczynie, podłączenie do kanalizacji wszystkich gospodarstw, a także budowa pełnowymiarowej hali sportowej ze strzelnicą, która ma dopełnić funkcjonujące już Centrum Sportowo-Rekreacyjne w Strawczynku składające się z basenu, stadionu piłkarskiego, kortów tenisowych, skateparku i minigolfa – to przemawia do wyobraźni. Lokalne władze wychodzą z założenia, że skuteczny samorząd powinien mieć umiejętność słuchania i godzenia różnych potrzeb – od ogromnych i kosztownych projektów, takich jak budowa przedszkoli czy remonty dróg, po te najmniejsze, np. zakup strojów dla zespołów ludowych czy organizację wydarzeń kulturalnych. Troska o duże i małe, równie ważne sprawy sprawia, że ludzie chcą się tu osiedlać. A ich optymizm i aktywność napędzają lokalne władze do dalszego działania.

Oprac. **Dariusz Koźlenko**

3

Rybno

Tu dba się o ludzi i dobra natury

Położone w otoczeniu sześciu jezior Rybno stara się łączyć walory przyrodnicze z rozwojem turystyki i lokalnej przedsiębiorczości. Strategicznym celem jest utrzymanie dodatniego przyrostu naturalnego i zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości życia, a przybywającym gościom atrakcji. Za swoje największe osiągnięcie w tym zakresie gmina uznaje wybudowanie i oddanie do użytku najdłuższego drewnianego mola w Polsce, tj. ścieżki edukacyjnej wokół jeziora Rybno. Pomost ma 900 m długości, osiem platform widokowych, z których można obserwować okolice. Dla tych, którzy chcą w tym pięknym miejscu odpocząć, ustawiono ławki, a dla zainteresowanych poszerzaniem wiedzy – tablice edukacyjne. Molo otacza dwie trzecie jeziora. Jeszcze w tym roku ma ruszyć budowa pozostałej części, by cały akwen był w ten sposób dostępny dla zwiedzających, także tych z niepełnosprawnościami. Władze kładą też duży nacisk na to, by planowane inwestycje były przyjazne dla środowiska. Zwłaszcza że położenie gminy sprzyja rozwojowi turystyki i lokowaniu inwestycji nad jeziorami. Samorząd widzi w nich duży potencjał. Wkrótce nad jeziorem Rumian mają powstać molo, plaża i przystań dla łodzi. Koszt to prawie 2 mln zł, z czego 85 proc. pochodzi ze środków unijnych. Rybno nie zapomina też o działaniach na rzecz mieszkańców z terenów zagrożonych wykluczeniem społecznym. W 2019 r. w pobliskich Żabinach otwarto Lokalne Centrum Aktywizacji Społecznej, w którym plany zajęć są dopasowane do charakteru grupy. Dla seniorów przygotowano zajęcia komputerowe oraz usprawniające kondycję fizyczną i psychiczną oraz lekcje rysunku. Dla dzieci są zajęcia opiekuńczo-wychowawcze, a dla ich rodziców rozmaite szkolenia i wykłady.

Oprac. **Bożena Ławnicka**

MIĘDZYCHÓD W KRAINIE 100 JEZIOR ZAPRASZA!

Międzychód to położona nad Wartą i Puszcą Notecką urokliwa miejscowość przy zachodniej granicy województwa wielkopolskiego.

Zamieszkuje ją trochę ponad 10 tys. mieszkańców, a całą gminę niecałe 18 tys. osób. Dzięki działaniom lokalnych władz Międzychód staje się rozpoznawalnym ośrodkiem turystycznym i gospodarczym. Zrównoważony rozwój obywateli dziedzin sprawia, że Ziemia Międzychodzka jest komfortowym miejscem do życia i świetną propozycją dla turystów i inwestorów.

Zdrowe powietrze

Jej prawdziwym bogactwem jest nieskażone środowisko naturalne i malownicze krajobrazy. Tutaj ponad 50 proc. powierzchni gminy porastają bogate w runo leśne oraz zwierzynę łowną stare lasy Puszczy Noteckiej. Dużą atrakcją są czyste i pełne okazałych ryb jeziora (tylko w obrębie gminy jest ich aż 52!). Znajdują się tu również tereny Parku Krajobrazowego Doliny Kamionki oraz nieskażone działalnością człowieka rezerваты.

Dobre zarządzanie

Dzięki sprawnemu liderowi, jakim od sześciu lat jest burmistrz Krzysztof Wolny, w gminie już pojawili się nowi, zagraniczni inwestorzy, a kolejni cały czas napływają zachęceni dobrze przygotowanymi, w pełni uzbrojonymi w media terenami inwestycyjnymi, bliskością autostrady A2 i dróg

szybkiego ruchu, a także profesjonalnym wsparciem formalno-prawnym już od początku planowania inwestycji. Prorozwojowe nastawienie władz samorządowych zaowocowało zwiększeniem rozpoznawalności gminy w kraju i poza jego granicami oraz poprawą warunków bytowych jej mieszkańców. Bardzo ważnym punktem w polityce lokalnej jest troska o oświatę oraz sytuację międzychodzkiej rodziny. Gmina zapewnia dostęp do żłobka miejskiego, aż siedmiu darmowych przedszkoli, w tym jedyne w Polsce z całorocznym stakiem narciarskim. Znajdują się tutaj cztery szkoły podstawowe, w których, tak jak w przedszkolach, realizowany jest program bezpłatnej nauki pływania. Dobrze funkcjonują Karta Dużej Rodziny i Karta Seniora, a gmina corocznie wspiera kluby sportowe i stowarzyszenia dotacjami aż do 1 mln złotych. Młodzież może rozwijać swoje zainteresowania, wybierając z szerokiego wachlarza ofert kulturalnych i sportowych. W tej ostatniej dziedzinie Międzychód znany jest przede wszystkim z sukcesów osiąganych przez kluby koszykarskie, piłkarskie, tenisa stołowego, armwrestlingu i sportów walki oraz sekcje żeglarskie i taneczne. Największe wyzwania na najbliższe lata to dalsze, zrównoważone stymulowanie gospodarki i turystyki.

Hasło promocyjne Międzychodu brzmi: „Międzychód, właśnie tutaj” i informuje, że to właśnie miejscowość w Krainie 100 jezior jest najlepszym miejscem do życia, zamieszkania, pracy, inwestowania i wypoczynku.

REKLAMA

Gmina Brwinów zaprasza

Brwinów to gmina położona w odległości 25 km od Warszawy. Tutaj znaleźć można dobre miejsce do zamieszkania w zieleni i przyjaznym otoczeniu. Inwestorów przyciąga strefa przemysłowa w pobliżu węzła autostrady A2.

Liczący dziś 12,6 tys. mieszkańców Brwinów był przed 100 laty podwarszawskim letniskiem. Obecnie miasto rozwija się dynamicznie, a inwestycje drogowe i oświatowe poprawiają jakość życia.

Stylowe wille otoczone pięknymi ogrodami, dbałość o dziedzictwo lokalnej historii, a także napływ nowych mieszkańców – to wszystko stanowi unikalne połączenie. Tutaj swoje miejsce zamieszkania znalazł niegdyś aktor Wacław Kowalski, którego serdeczny uśmiech na muralu oddaje „swojski klimat” miasteczka.

Zbudowana w standardzie pasywnym hala sportowa to jeden z wielu udanych projektów zrealizowanych w ostatnich latach. Dobre zarządzanie gminą przynosi efekty m.in. w postaci ratingu na poziomie AA- (2017 r.) oraz wysokich miejsc w rankingach samorządów.

www.brwinow.pl

STRZELIN MIERZY WYSOKO

Dorota Pawnuk
burmistrz miasta i gminy Strzelin

Strzelin na Dolnym Śląsku intensywnie się rozwija. Burmistrz miasta i gminy Strzelin Dorota Pawnuk pełni swoją funkcję już trzecią kadencję. Z jakich inwestycji/zadań, które udało się zrealizować, jest najbardziej zadowolona i jakie są priorytety na najbliższe lata?

– Jest wiele inwestycji, inicjatyw czy też wydarzeń, z których możemy być dumni. Dotyczą wielu obszarów funkcjonowania naszej lokalnej wspólnoty. Pierwszy to zwiększenie atrakcyjności turystycznej gminy poprzez kompleksową modernizację Ośrodka Wypoczynkowego w Białym Kościele oraz budowę sieci tras rowerowych singletrack. Ośrodek przeszedł w ostatnich latach niezwykłą przemianę. Obecnie oferujemy gościom 22 całoroczne, nowoczesne domki, wypożyczalnię sprzętu wodnego i rowerów, dużą piaszczystą plażę oraz bazę gastronomiczną i nowoczesne zaplecze socjalne. Blisko tej atrakcji na malowniczych Wzgórzach Strzeleńskich zaczyna się sieć naszych singletracków. Rowerzyści z regionu Dolnego Śląska oraz pobliskiej Opolszczyzny już odkryli i bardzo doceniają walory naszych ścieżek. Cieszy też funkcjonowanie naszej Strzeleńskiej Komunikacji Publicznej, którą uruchomiliśmy w lipcu 2018 roku. Wprowadzenie transportu publicznego było reakcją naszego samorządu na radykalne ograniczanie połączeń przez PKS. Dzięki naszej SKP

udało nam się skutecznie zapobiec wykluczeniu komunikacyjnemu mieszkańców 36 naszych sołectw. Mieszkańcy to doceniają i chętnie korzystają z busów naszej komunikacji, dojeżdżając nimi do pracy, na zakupy, do przychodni oraz do szkół. Wiem, że z naszych doświadczeń związanych z wprowadzeniem transportu publicznego korzystają już inne samorządy.

Trzecim tematem, z którym mierzymy się obecnie, jest kwestia rewitalizacji strzeleńskiego starego miasta i odbudowa ratusza, który został zniszczony podczas II wojny światowej. To wielki projekt, rozpoczęty jeszcze przez mojego poprzednika. Odbudowaliśmy wieżę ratuszową, zrewitalizowaliśmy kilka ulic starego miasta i dwie pierzeje rynku, a wkrótce rozpocznie się budowa nowego ratusza. To wielkie wyzwanie, ale moim zdaniem ożywi centrum naszego miasta i stanie się impulsem dla jego dalszego rozwoju.

Priorytety na najbliższe lata:

Wyzwania, które były od początku powstania samorządu, to między innymi rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnych, remonty dróg czy poprawa bazy sportowej i oświatowej – nad czym sukcesywnie pracujemy. Ważna jest także kwestia związana z odnawialnymi źródłami energii oraz temat zagospodarowania wód deszczowych. Nie zapominamy też o innych sprawach ważnych dla mieszkańców. Sporo osób oczekuje na lokale socjalne, komunalne. Gmina Strzelin przystąpiła do Spółki Dzierżoniowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego, która zajmuje się budową mieszkań. Budowa lokali w ramach współpracy gminy Strzelin z Dzierżoniowskim Towarzystwem Budownictwa Społecznego ma ruszyć w przyszłym roku, a zakończy się w drugiej połowie 2022 r. Mieszkania mają być wykończone i wyposażone w standardzie „pod klucz”. Rozwój gminy Strzelin to nie tylko zasługa burmistrza, ale też efekt ciężkiej pracy urzędników, radnych Rady Miejskiej, a przede wszystkim zaangażowanych i kreatywnych mieszkańców.

Goleniów, zabytkowy spichlerz nad Iną

Goleniów w ciągu ostatnich dwudziestu lat zmienił się ogromnie. Remontowane są ulice, budynki, infrastruktura podziemna. Efektem jest znaczna poprawa estetyki miasta, rozwiązanie problemu licznych niegdyś awarii sieci wodno-kanalizacyjnej, lepsza jakość życia.

Goleniów od lat skutecznie aplikuje o jak najwięcej środków zewnętrznych, wypracowując równocześnie środki potrzebne na wkład własny w działania wspierane przez Unię Europejską. Ale potrzeby wciąż są ogromne, a lista spraw czekających na rozwiązanie wcale się nie skraca. Stąd też w chwili obecnej trwają intensywne prace dotyczące możliwości pozyskania wsparcia funduszy norweskich w ramach programu Rozwój Lokalny, współfinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskich Mechanizmu Finansowego 2014 – 2021. Aby znaleźć się w gronie 13 miast polskich, które będą mogły otrzymać bezzwrotną pomoc w wysokości ok. 40 mln zł, rozpoczęto bardzo szeroki proces konsultacji społecznych, w które zaangażowano także ekspertów i doradców Związku Miast Polskich. W ramach konsultacji wpłynęło ponad 50 propozycji wykorzystania tych środków.

Zgłaszały je osoby prywatne, organizacje pozarządowe i różne instytucje. Analiza tych wniosków pozwoliła skupić się na trzech głównych tematach. Pierwszym z nich tzw. Waterfront, czyli przygotowanie szczegółowego planu zagospodarowania terenów nad rzeką Iną na odcinku obejmującym bardzo duży fragment miasta, wciąż czekający na zagospodarowanie. W ramach tego projektu wykorzystane zostanie wiele pomysłów zgłoszonych w konsultacjach społecznych. Drugim takim projektem jest zagospodarowanie 28 ha leżących w pobliżu Portu Lotniczego Szczecin-Goleniów i stworzenie tam Goleniowskiego Parku Przemysłowego nr 3. Mimo, że tereny te są bardzo atrakcyjne położone, brakujące na nich podstawowej infrastruktury – dróg dojazdowych, wodociągów i kanalizacji. Trzecim dużym projektem jest stworzenie Centrum Wspólnych Usług Oświatowych, które ma obsługiwać goleniowskie placówki oświatowe. Planuje się cykl szkoleń przygotowujących do pracy osoby pracujące w księgowości, informatyków, budowę siedziby itp. Stworzenie Centrum ma docelowo obniżyć koszty i poprawić jakość funkcjonowania oświaty goleniowskiej. Realizacja tych zadań w ciągu kilku lat w sposób istotny zmieniłaby oblicze Goleniowa pod względem gospodarczym, społecznym i kulturalnym.

Miasto wyzwań i dokonań

Zakończona przebudowa trasy do Bronowic, wykup terenów zielonych, istotnych dla miasta, akcje na rzecz profilaktyki i promocji zdrowia, imprezy sportowe i kulturalne – to tylko niektóre z zadań zrealizowanych w Krakowie w ubiegłym roku. Nie ulega wątpliwości, że rok 2020 jest czasem wyzwań, ale mimo pandemii, miasto nie przestało się rozwijać, a proces inwestycyjny trwa.

Wśród sukcesów 2019 roku – ocenianego w konkursie „Perły samorządu” – prezydent Krakowa Jacek Majchrowski wymienia m.in. dokończenie przebudowy jezdni i torowiska tramwajowego na ulicach Królewskiej, Podchorążych i Bronowickiej. To ważna miejska arteria. Remont trwał tam od września 2018 r. Tramwaje do Bronowic zaczęły kursować po wyremontowanej trasie po rocznej przerwie. W ubiegłym roku zmodernizowano też ul. Karmelicką, torowisko na skrzyżowaniu ul. Starowiśniej i Westerplatte. Obecny rok to czas wyzwań inwestycyjnych, których nie zahamowała pandemia. Trwają prace na ul. Igołomskiej, rozpoczęła się budowa linii tramwajowej do Górki Narodowej,

fot. Jan Graczyński

Przebudowa jezdni i torowiska tramwajowego na ul. Krakowskiej

a niedługo ruszy też rozbudowa al. 29 Listopada, czyli trasy wylotowej w stronę Warszawy.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców, Miasto wykupiło w 2019 r. dwa istotne tereny. Od Szpitala Uniwersyteckiego, za 283 mln zł kupiono nieruchomości położone w dzielnicy Wesoła. Spłata zobowiązań związanych z zakupem została rozłożona na 10 lat. Drugim nabytkiem w 2019 r. był Las Borkowski, dzięki któremu Kraków pozyskał teren na południu miasta, w rejonie ulic Żywieckiej i Zawitej. Obszar będzie miejscem rekreacji i wypoczynku, miasto nie zamierza zmieniać jego funkcji. Wartość wykupionego terenu opiewa na kwotę 16 mln zł.

Przeprowadzane są liczne rewitalizacje parków – w 2019 r. ruszyła m.in. kompleksowa odnowa parku Tysiąclecia. Pojawiły się też nowe parki kieszonkowe, pod koniec 2019 r. rozpoczęła się rewitalizacja pl. św. Ducha.

Ważnym krokiem w polityce ekologicznej Miasta było wprowadzenie uchwały antysmogowej. Stolica Małopolski to pierwsze miasto w Polsce, w którym wprowadzono zakaz używania paliw stałych, nie można więc budynków ogrzewać węglem ani drewnem. Jakość powietrza ulega sukcesywnej poprawie. Uchwała antysmogowa to tylko kolejny etap długofalowego procesu. Kraków elektryfikuje też swoją flotę pojazdów. Do miejskich jednostek trafia coraz większa liczba pojazdów bezemisyjnych, również miejski tabor rozwija sieć autobusów elektrycznych.

Walka ze smogiem to tylko jedno z wielu działań na rzecz ochrony zdrowia mieszkańców. W 2019 r. nie brakowało przedsięwzięć w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia, takich jak np. Krakowskie Dni Zdrowia. Wielu mieszkańców skorzystało wtedy z darmowych badań, konsultacji i prelekcji. Nowym przedsięwzięciem był I Krakowski Tydzień Zdrowia Psychicznego „Human Week”. Wydarzenie to odpowiedź na rosnący problem zaburzeń psychicznych nie tylko wśród dorosłych, ale także dzieci i młodzieży.

Niewątpliwie do sukcesów należy zaliczyć także otwarcie nowoczesnego kompleksu operacyjnego oraz oddziału dziecięcego w Szpitalu Miejskim im. Narutowicza. Do użytku oddano również trzy oddziały w drugim miejskim szpitalu – im. Żeromskiego: chorób infekcyjnych i pediatrii, obserwacyjno-zakaźny oraz dermatologiczny. Wydatki na ochronę zdrowia w Krakowie okazały się niezwykle trafione w obecnej, pandemicznej sytuacji.

Rok 2019 umocnił pozycję Krakowa na sportowej mapie Polski. Rozbudowano infrastrukturę sportową w szkołach, m.in. otwarto krytą pływalnię z ruchomym dnem przy ul. Strąkowej, hale sportowe na os. Podwawelskim i przy ul. Pszczelnej. Warte odnotowania jest też otwarcie przebudowanego stadionu KS Prądnickanka.

Stolica Małopolski w 2019 r. – podobnie jak w latach ubiegłych – przyciągnęła wiele imprez sportowych. Jednym z nich była zorganizowana po raz pierwszy w Krakowie Cavaliada, czyli czterodniowe zawody jeździeckie w TAURON Arenie Kraków. Równie ważne były imprezy biegowe: Cracovia Maraton i Cracovia Półmaraton Królewski.

Wiele się też działo w kulturze. Do najważniejszych należał z pewnością Festiwal Conrada, który tradycyjnie już przyciągnął rzesze czytelników i znakomitych autorów – polskich i zagranicznych. Prawdziwą gwiazdą była noblistka Olga Tokarczuk. Kraków laureatkę Nagrody Nobla uczcił zresztą w niecodzienny sposób: w Nowej Hucie powstał las o nazwie Prawiek. Symbolicznym zwieńczeniem roku w kulturze było otwarcie po kilkuletnim remoncie Muzeum Książąt Czartoryskich. Na swoje miejsce powróciła więc m.in. „Dama z gronostajem” Leonarda da Vinci.

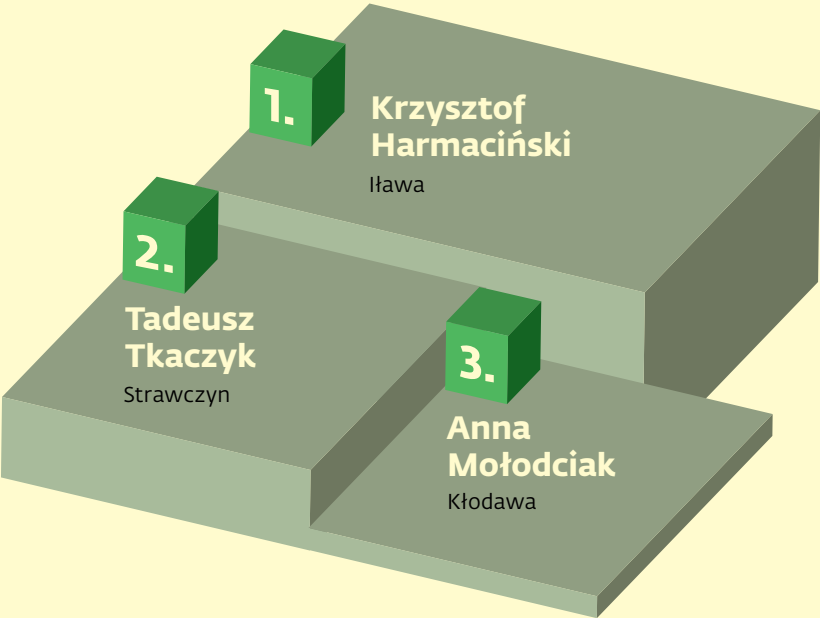
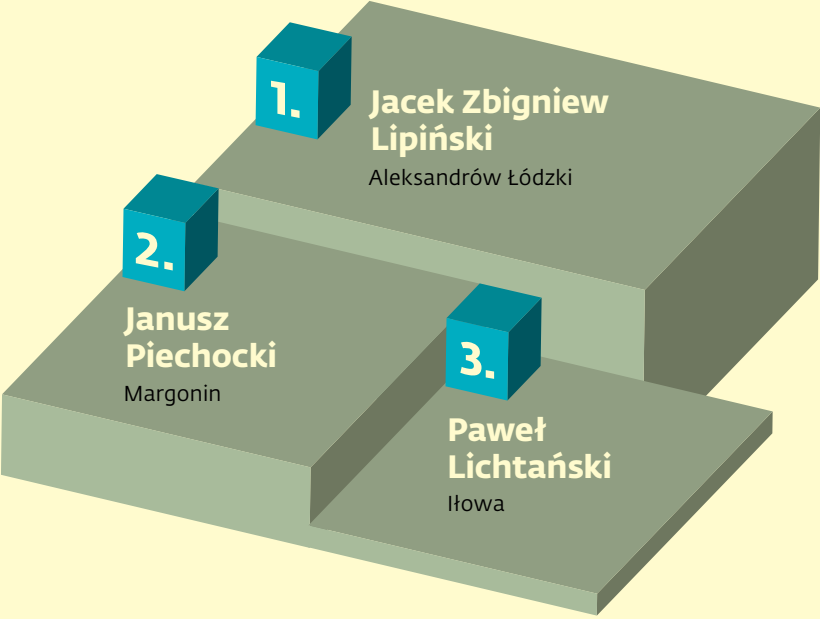
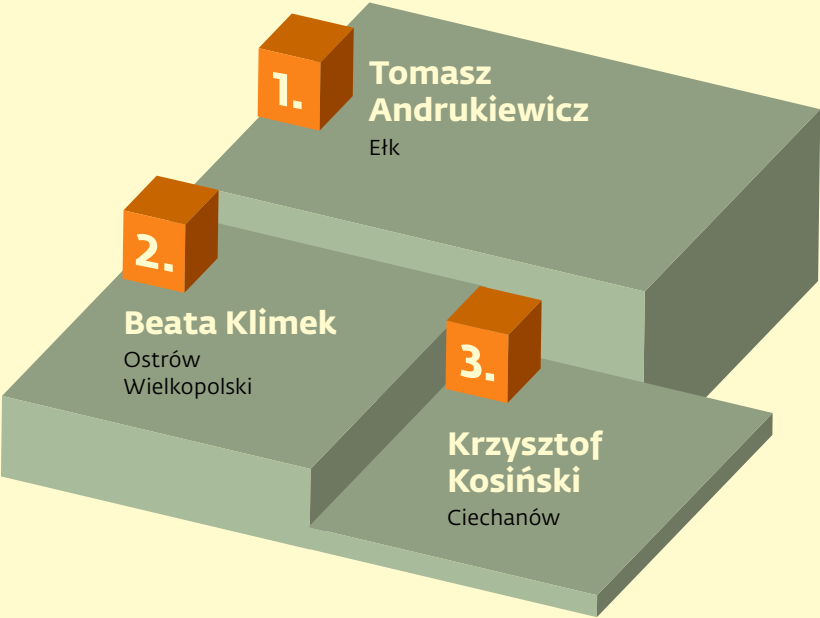
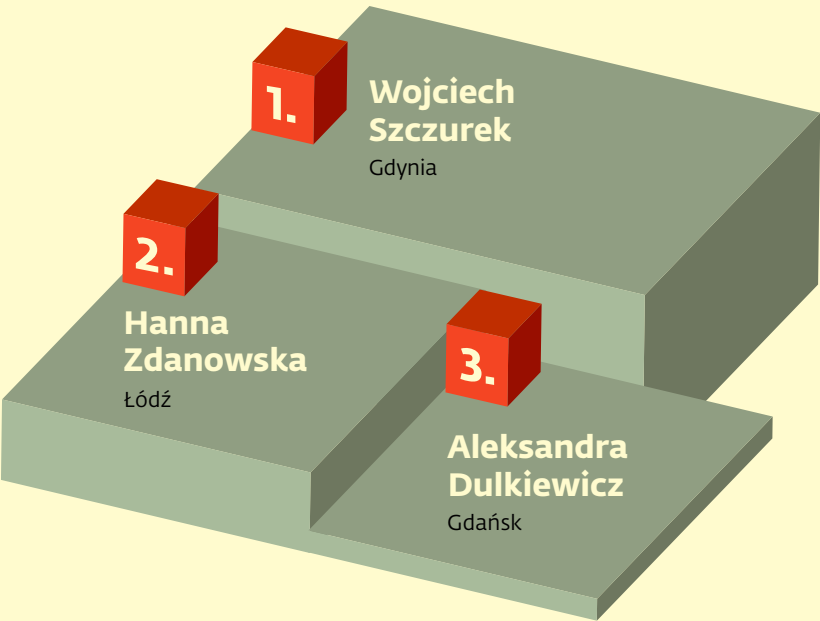
fot. Bogusław Świerkowski

Rewitalizacje zieleni i budowa parków kieszonkowych to ekowizytówka miasta

Najlepsi włodarze

w kategoriach:

Miasta powyżej 100 tys. mieszkańców

4.	Krzysztof Żuk	Lublin
5.	Jacek Jaśkowiak	Poznań
6.	Jacek Majchrowski	Kraków
7.	Roman Szełemej	Wałbrzych
8.	Andrzej Nowakowski	Płock
9.	Rafał Bruski, Arkadiusz Chęciński	Bydgoszcz, Sosnowiec
10.	Piotr Grzymowicz, Marcin Bazylak	Olsztyn, Dąbrowa Górnicza

Miasta do 100 tys. mieszkańc

4.	Janusz Stankowiak	Starogard Gdański
5.	Rafał Piech	Siemianowice Śląskie
6.	Rafał Kukla	Gorlice
7.	Roman Smogorzewski	Legionowo
8.	Beata Moskal-Słaniewska	Świdnica
9.	Piotr Roman	Bolesławiec
10.	Wojciech Bakun	Przemyśl

Gminy miejsko-wiejskie

4.	Grzegorz Kubik	Rawicz
5.	Igor Bandrowicz	Prusice
6.	Marian Buras	Morawica
7.	Robert Krupowicz	Goleniów
8.	Maciej Berlicki	Sianów
9.	Krzysztof Wolny	Międzychód
10.	Dorota Pawnuk	Strzelin

Gminy wiejskie

4.	Sławomir Sumka	Stare Babice
5.	Tomasz Węgrzynowski	Rybno
6.	Leszek Kuliński	Kobylnica
7.	Rafał Mathiak	Klembów
8.	Sławomir Maciej Mazur	Nieporęt
9.	Magdalena Kołodziejczak	Pruszcz Gdański
10.	Sławomir Kopacz	Bieliny

NOWOCZESNOŚĆ PLUS DBAŁOŚĆ O MIESZKAŃCÓW

Gminę Kąty Wrocławskie cechuje nowoczesność i dynamika działania. Korzystne położenie i bliskość Wrocławia stwarzają dogodne warunki do inwestowania i rozwoju.

Ten podwrocławski samorząd ma doskonałą lokalizację infrastrukturalną - węzeł autostradowy A4/A8 oraz przebiegającą przez całą gminę autostradę A4, bliskość międzynarodowego portu lotniczego Wrocław-Strachowice i trasę kolejową Wrocław-Jelenia Góra z kilkoma punktami przesiadkowymi.

Podstawą rozwoju są działania inwestycyjne i modernizacyjne. Do najważniejszych inwestycji realizowanych na terenie gminy należy zaliczyć: sieć wodociągową, modernizację i budowę dróg i oświetlenia ulicznego. Dla poprawy warunków oświatowych modernizowane i budowane są szkoły i przedszkola oraz pierwszy gminny żłobek publiczny. Obecnie prowadzone są prace kanalizacyjne w północno-wschodniej części gminy, w miejscowościach Mokronos Górny i Mokronos Dolny. W Mokronosie Dolnym zostanie wybudowanych około 9 km sieci kanalizacji grawitacyjnej oraz 2,6 km sieci kanalizacji tłocznej, 8 przepompowni ścieków wraz z oprzyrządowaniem, przyłączami wodnymi i energetycznymi. Jednocześnie trwa budowa kanalizacji w miejscowości Mokronos Górny. Zostanie wybudowanych około 15 km kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej oraz ponad 2 km kanalizacji tłocznej, w tym 8 przepompowni ścieków wraz z przyłączami wody i prądu oraz zagospodarowaniem terenu i niezbędną armaturą. Odtworzone zostaną drogi, na których będą prowadzone roboty ziemne.

Odpowiadając na potrzeby mieszkańców, władze gminy uruchomiły w 2019 r. Gminną Komunikację Autobusową. Jej zadaniem jest umożliwienie dzieciom dojazdu do szkół na terenie gminy, dorosłym dojazdu do Kątów Wrocławskich i innych miejscowości gminy oraz dotarcie do ważnych punktów przesiadkowych, z których mogą kontynuować podróż do Wrocławia. W 2020 r. Burmistrz wraz z Radą Miejską podjęli kolejny krok i zdecydowali

Dolina Bystrzycy, okolice Krobielowic

o dofinansowaniu przejazdu 9 dodatkowych par pociągów na trasie Kąty Wrocławskie - Wrocław. Gmina Kąty Wrocławskie jest pierwszym samorządem, który zdecydował się na taką skalę pomóc mieszkańcom w dotarciu do stolicy regionu. Dziennie korzysta z pociągów około 2 000 pasażerów.

Jednym z priorytetowych działań gminy jest wdrożenie udogodnień dla osób w wieku senioralnym. Decyzją Rady Miejskiej w Kątach Wrocławskich została powołana Gminna Rada Seniorów. Jest to organ działający na rzecz osób starszych, do reprezentowania ich potrzeb i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Od 2019 r. gminni seniorzy mogą korzystać z Karty Seniora. Bezpłatna i bezterminowa karta upoważnia do zniżek na wybrane produkty i usługi. Za działania skierowane

do osób starszych gmina otrzymała certyfikat „Gmina Przyjazna Seniorom”.

By umożliwić mieszkańcom integrację i przyjemne spędzanie wolnego czasu w poszczególnych miejscowościach powstają miejsca wypoczynku i inne miejsca aktywności sportowej. W 2020 r. wytyczono blisko 50 km gminnych szlaków rowerowych, przebiegających po najatrakcyjniejszych pod względem turystycznym rejonach gminy. Gmina Kąty Wrocławskie jest miejscem wyjątkowym, pełnym urzekających terenów, dogodnych dla rekreacji i uprawiania sportu. Walory krajobrazowe, bogata oferta oświatowa, sportowa i kulturalna, a także rozwijająca się infrastruktura, zachęcają do odwiedzenia i poznania gminy, a dla części osób zamieszkania i zainwestowania na tym terenie.

RADZYMIN – ROZWÓJ I BIZNES

Liczba mieszkańców gminy Radzymin stale rośnie. Musi za tym nadążać infrastruktura i usługi dla mieszkańców, zwłaszcza edukacyjne i skierowane do najmłodszych – mówi Krzysztof Chaciński, burmistrz Radzyna

Co dla pana znaczy hasło „Radzymin – miasto Cudu nad Wisłą” Krzysztof Chaciński: Hasło nawiązuje do historii zwycięstwa nad bolszewikami na przedpolach Warszawy w 1920 r., którego stulecie obchodzimy w tym roku. Radzymin był wówczas stolicą dawnego powiatu radzyńskiego. Zarówno wojna polsko-bolszewicka, jaki i druga wojna światowa oraz lata komunizmu ciężko doświadczyły miasto. Dzisiaj odwołuję się do tego historycznego hasła jako symbolu zwycięstwa, odradzania się i dążenia do rozwoju – w tym społecznego i ekonomicznego. Nasza gmina przeżywa w ostatnich latach ogromne przyspieszenie gospodarcze i społeczne, które było moim celem, gdy obejmowałem stanowisko burmistrza.

Czemu gmina Radzymin zawdzięcza ten szybki rozwój?

Włożyliśmy bardzo dużo pracy w poprawę jakości życia w naszej gminie, począwszy od zbudowania portfela strategicznych inwestycji, który ma odzwierciedlenie w Wieloletniej Prognozie Finansowej, po aktywizację środowisk i organizacji społecznych. Zaczęliśmy skutecznie pozyskiwać dofinansowania – od 2014 r. kwota środków zewnętrznych, uzyskanych na inwestycje i inne przedsięwzięcia, sumuje się do blisko 200 mln zł. Gmina jest otwarta na współpracę z mieszkańcami i biznesem – zmieniliśmy kulturę pracy w urzędzie, wprowadzamy nowe programy społeczne, jak np. Radzyńska Karta Mieszkańca. Stale unowocześniamy miejscowe plany zagospodarowania, którymi pokryte jest 100% powierzchni gminy, dostosowując je do potrzeb rozwojowych. Sprzyja nam dogodna lokalizacja gminy w obrębie aglomeracji warszawskiej i na przebiegu nowej trasy S8. Bliskość przyrody i Zalewu Zegrzyńskiego stwarza przyjazne warunki do zamieszkania oraz rozwoju turystyki i rekreacji.

Jak przyciąga pan biznes do Radzyna

Od kilku lat realizujemy hasło „Najlepsze miejsce do prowadzenia biznesu po tej stronie Warszawy”. Często spotykam

się osobiście z przedsiębiorcami i inwestorami, i dokładam starań, aby w naszym urzędzie byli obsługiwani szybko, sprawnie i rzeczowo. W planach zagospodarowania terenu przeznaczaliśmy 1000 ha powierzchni na rozwój przedsiębiorczości. Tereny te leżą w pobliżu głównych arterii komunikacyjnych i w strefie przemysłowej. Sprawdziły się przygotowane kilka lat temu zachęty podatkowe dla firm, które lokowały się przy S8, choć decydujące znaczenie miała zapewne bliskość transportowa. Dzięki temu powstały takie obiekty jak salon i stacja obsługi Mercedes Benz Trucks oraz hale DHL Express i Panattoni Europe. Od ponad 20 lat w naszej gminie działa jeden z największych w Europie zakładów produkcyjnych Coca-Cola HBC Polska, a także wiele innych firm produkcyjnych i usługowych, jak np. Tago, Provitus, Profmetekol, Milk Hydrosan, Kanu czy liczne zakłady cukiernicze.

Jakie są główne kierunki rozwoju społecznego?

Jesteśmy w tej szczęśliwej sytuacji, że liczba mieszkańców gminy Radzymin stale rośnie. Musi za tym nadążać infrastruktura i usługi dla mieszkańców, zwłaszcza edukacyjne i skierowane do najmłodszych. Dzięki inwestycjom i współpracy z podmiotami prowadzącymi przedszkola doprowadziliśmy w ciągu ostatnich kilku lat do sytuacji, że w Radzyminie dla nikogo nie brakuje miejsca w przedszkolu. Mamy też dopłaty do opieki żłobkowej w postaci „Bonu Malucha”. Przeprowadziliśmy rozbudowę kilku szkół i mamy w perspektywie kolejne inwestycje szkolne. Dbamy o rozwój transportu publicznego, zarówno gminnego, jak

Radzymin z lotu ptaka

i połączeń ZTM Warszawa, m.in. od początku tego roku do Radzyna dojeżdża stołeczna Szybka Kolej Miejska. Sukcesem jest program Radzyńskiej Karty Mieszkańca, którą ma już ponad 60% mieszkańców i który łączy wiele usług publicznych z ofertą firm partnerskich. Inwestujemy w ścieżki rowerowe, parkingi P+R, monitoring miejski czy rewitalizację zabytkowych obiektów i parków. Przykładem jest XVIII-wieczny Domek Ogrodnika w Parku Czartoryskiej, który z ruiny stał się prężnie działającą restauracją i galerią sztuki. Przy całej swojej dynamice Radzymin zachowuje przyjazny klimat zabytkowego miasteczka.

Jak gmina Radzymin radzi sobie z problemami, choćby na rynku gospodarki odpadami czy z pandemią koronawirusa?

Rosnące koszty gospodarki odpadami są dużym wyzwaniem. W ubiegłym roku przeprowadziliśmy działania, które pozwoliły nam uszczelnić i usprawnić gminny system gospodarki odpadami, m.in. wprowadziliśmy opłatę według zużycia wody w budynkach wielorodzinnych, co okazało się skutecznym i racjonalnym rozwiązaniem. Udało się powstrzymać dalszy wzrost stawek. W planach mamy unowocześnienie segregacji odpadów i działania edukacyjne, pracujemy także nad pomysłem stworzenia instalacji utylizującej odpady na terenach przemysłowych w pobliżu S8. Gdyby udało się zrealizować te plany, to byłbym spokojny o przyszłość gospodarki odpadami w naszej gminie. Jeśli chodzi o epidemię, to staramy się pracować normalnie przy zachowaniu zasad bezpieczeństwa – nasz urząd jest otwarty, choć zachęcamy mieszkańców do kontaktu zdaleka. Pozytywnym skutkiem ubocznym epidemii, o ile można pozwolić sobie na taki komentarz, była edukacja internetowa i przyspieszenie pewnych unowocześnień, np. nasz urząd od kilku miesięcy oferuje możliwość wyrobienia profilu zaufanego. Poprawiliśmy też organizację i infrastrukturę komputerową urzędu oraz naszych szkół i jednostek organizacyjnych.

Za nami 100. rocznica Bitwy Warszawskiej – jak świętował ją Radzymin, czyli „Miasto Cudu nad Wisłą”?

Mimo pandemii obchody odbyły się w godny i podniosły sposób – poprzez tradycyjne uroczystości na Cmentarzu Żołnierzy Polskich 1920 w Radzyminie oraz inaugurację budowy samorządowego Muzeum Bitwy Warszawskiej we współpracy z marszałkiem województwa mazowieckiego. Z inicjatywy samorządów ministrowie obrony narodowej i infrastruktury nadali nazwę „Trasy Bohaterów Bitwy Warszawskiej 1920” trasie S8. W mieście i regionie odbyło się wiele wydarzeń patriotycznych i religijnych.

MORAWICA – SAMORZĄD WZOROWO ZARZĄDZANY

Marian Buras – burmistrz miasta i gminy Morawica

Ponad 30 lat zarządzania samorządem przez burmistrza Mariana Burasa jest dla innych włodarzy wzorem samorządności. Jaki jest pana przepis na sukces?

M.B. Zawsze podkreślam, że wi zja rozwoju powinna być długofalowa. Według mnie trzeba również ludziom pozwolić działać, wsłuchać się w ich inicjatywy i wspomagać, a wtedy rozwój lokalny będzie odpowiedzią na oczekiwania. Początki wielkich przemian samorządowych miały swoje miejsce właśnie we wspólnym działaniu mieszkańców. Wszystkim nam zależało na tym, aby zmieniać swoje otoczenie, móc decydować, poprawiać warunki życia. Mieliśmy poczucie, że wspólnie możemy wiele zdziałać. Dla mnie jako początkującego włodarza celem było również zdobycie zaufania społecznego, przekonanie Rady do swoich pomysłów i wizji rozwoju. Nie było to łatwe zadanie, gdyż w społeczeństwie pokutował jeszcze stary system. Ale dziś mogę powiedzieć, że udało się, z czego jestem bardzo dumny. Dziś gmina Morawica to synonim nowoczesności. Realizujemy wysokobudżetowe inwestycje, innowacyjne programy takie jak na przykład karta mieszkańca, letni obóz języka angielskiego, wdramy nowoczesne rozwiązania, jesteśmy urzędem otwartym na interesanta. Przez wiele lat pracowaliśmy nad tym, aby nasza gmina była miejscem, gdzie mieszkańcom żyje się dobrze, a rozwój lokalny jest zrównoważony. Cieszy mnie to, że miasto i gmina Morawica dziś uznawana jest za jeden z najlepszych samorządów w Polsce, o czym między innymi świadczą pierwsze

miejsca w prestiżowych rankingach samorządowych. Ale zawsze podkreślam, że na ten sukces przez 30 lat pracowaliśmy wspólnie z radnymi poszczególnych kadencji, sołtysami, organizacjami pozarządowymi, pracownikami urzędu i jednostek organizacyjnych gminy oraz mieszkańcami. Te wyróżnienia pokazują właśnie, że we wszystkich sferach życia mieszkańców oraz w sferze gospodarczej gmina Morawica radzi sobie na najwyższym poziomie. Sukces objawia się w stałym napływie mieszkańców i inwestorów. To właśnie utwierdza mnie w przekonaniu, że wykonywana praca ma sens i tworzymy coś dobrego, poprawiamy nasze otoczenie po to, żeby ludziom żyło się lepiej.

Podczas wyborów na kolejne kadencje uzyskał pan wysokie poparcie. Czy to oznacza, że mieszkańcy ufają swojemu włodarzowi?

M.B. Ludzie mi zaufali, gdyż założone cele udało się zrealizować. W każdej sferze życia publicznego to głos mieszkańców był decydujący. To właśnie mieszkańcy decydowali o najważniejszych inwestycjach i sprawach w gminie: rodzice zakładali stowarzyszenia, które prowadziły i prowadzą małe szkoły, to mieszkańcy organizowali się w komitety, które wykonały wielką pracę na rzecz rozwoju infrastruktury. Dziś w gminie Morawica funkcjonuje blisko 60 organizacji pozarządowych (w tym 13 jednostek OSP), których działalność ma niezwykle szeroki zakres, m.in. oświatowy, kulturalny, sportowy, charytatywny czy rozwoju przedsiębiorczości. My te organizacje wspieramy, przekazujemy dotację na organizację szkół, przedszkoli, świetlic, organizację wydarzeń kulturalnych i sportowych. Wspomagamy również finansowo stowarzyszenia, w przypadku gdy muszą zabezpieczyć fundusze na wkład własny w realizację projektów dofinansowanych ze środków unijnych. Ta nasza współpraca z organizacjami pozarządowymi została dostrzeżona i uhonorowana w 2013 roku nominacją do Nagrody Prezydenta RP za budowanie społeczeństwa obywatelskiego.

GMINA PRUSZCZ GDAŃSKI LOGISTYCZNIE IDEALNA

Gmina wiejska Pruszcz Gdański znajduje się na podium najszybciej rozwijających się gmin w Polsce. Tu chce się mieszkać, pracować i inwestować.

Ponad 30 tysięcy mieszkańców, kilka tysięcy przedsiębiorstw, praktycznie zerowe bezrobocie – to efekt wielu czynników. – Możemy śmiało mówić o idealnej lokalizacji – przyznaje wójt Magdalena Kołodziejczak. – W bezpośrednim sąsiedztwie Trójmiasta, a jednocześnie blisko natury. Przez naszą gminę przebiegają autostrada A1 i trasa S7. Sami również przeznaczamy bardzo duże pieniądze na infrastrukturę, nie tylko drogową i kanalizacyjną. Mocno stawiamy na rozwój turystyki, do czego wykorzystujemy naturalne szlaki wodne Motławy i Raduni, brzeg Martwej Wisły oraz

podworskie parki, obecnie pięknie przez nas zrewitalizowane.

W gminie Pruszcz Gdański funkcjonuje kilka tysięcy przedsiębiorstw: od jednoosobowych, przez zatrudniające dziesiątki, a nawet setki pracowników firmy usługowe, po przedstawicielstwa międzynarodowych koncernów produkcyjnych.

– Odkąd każdy teren może być Pomorską Specjalną Strefą Ekonomiczną, przedsiębiorcy mogą liczyć na duże bonusy przy kolejnych inwestycjach. Obecnie wychodzimy z kampanią edukacyjną w tym temacie – dodaje Magdalena Kołodziejczak. Gmina dysponuje obecnie kilkoma bardzo atrakcyjnymi, świetnie skomunikowanymi działkami inwestycyjnymi, przeznaczonymi pod działalność produkcyjną i usługową: w Przejazdowie (czterema) i w Bystrej. Znajdują się one w bezpośrednim sąsiedztwie węzła południowej obwodnicy Gdańska – drogi krajowej S7.

REWITALIZACJA A TURYSTYKA

Projektujemy nowe trasy wycieczkowe, współpracujemy z samorządami w naszej okolicy czy z zarządcami obiektów zabytkowych. Tworzymy własne oryginalne produkty turystyczne – mówi Beata Moskal-Słaniewska, prezydent miasta Świdnicy,

Świdnica to jedna z najstarszych osad jakie powstały na Dolnym Śląsku. Jej początki sięgają X wieku, a prawa miejskie uzyskała w 1267 r. Historię widać tu na każdym kroku. Dzisiejsze oblicze Świdnicy kształtowało się przez wieki. Rewitalizacja przestrzeni w zabytkowym centrum miasta to jeden z priorytetów inwestycyjnych w Świdnicy w ostatnich latach. Dlaczego akurat taki priorytet?

Niestety, lata sprawiły, że w wielu miejscach przestrzeń została zdegradowana, budynki naznaczone zębem czasu, doszło też do degradacji społecznej. Przywrócenie takim miejscom nie tylko należytego wyglądu, ale ożywienie obiektów, pobudzenie nowych funkcji, było dla nas bardzo ważnym zadaniem. Na „pierwszy ogień” poszedł za-

tem duży kwartał za jedną z pierzei w Rynku oraz niemal opuszczony budynek handlowo-biurowy w bloku śródmiejowym, bardzo odbiegający estetyką – to bowiem plomba z lat siedemdziesiątych – od pozostałej zabudowy. Utworzono w nim nie tylko nową Informację Turystyczną, ale całą sferę aktywności obywatelskiej z salami warsztatowymi i szkoleniowymi. Wiele organizacji pozarządowych znalazło tam swoje siedziby i miejsce do prowadzenia działalności.

Co, prócz wspomnianej strefy aktywności zyskali mieszkańcy? To poprawa komfortu życia. Zmieniliśmy zaniedbane od lat podwórka, ulice, skwery w przyjazną przestrzeń z której korzystać mogą wszyscy. Kwartał ten zyskał na estetyce i funkcjonalności, powstał tam m.in. plac zabaw i siłownia zewnętrzna, posadzono także nową roślinność. Prace w zabytkowej części miasta nie należą do najłatwiejszych, ponieważ nie mamy pełnej wiedzy na temat tego, co znajduje się pod ziemią. Wspomniana wcześniej inwestycja kosztowała blisko 5 milionów złotych, w tym duży był udział środków unijnych.

Rewitalizację prowadzicie także przez system wsparcia dla właścicieli zabytków.

Od lat prowadzimy program dofinansowań dla wspólnot mieszkaniowych, które chcą przeprowadzić prace

remontowe w zabytkowych kamienicach. Jest to zauważane nie tylko przez mieszkańców. Turyści doceniają ten wysiłek, widząc zadbane centrum. Jednak nie chodzi tu tylko o estetykę. Nowoczesny turysta wymaga odpowiedniego podejścia i wsparcia. Może je znaleźć właśnie w nowo otwartej Informacji Turystycznej w Rynku, gdzie ma swobodny dostęp do Internetu, możliwość kupienia produktów regionalnych, uzyskania wyczerpujących informacji o mieście czy zapoznania się z wystawą prac świdnickich twórców.

Dzisiejszy turysta to wymagający klient. W jaki sposób chcecie go do siebie przyciągnąć i zatrzymać na dłużej?

Niezwykle popularny wśród zagranicznych turystów jest wpisany na listę światowego dziedzictwa UNESCO Kościół Pokoju, to także gotycka katedra z XIV w. czy wspomniana przeze mnie wcześniej starówka. Projektujemy nowe trasy wycieczkowe, współpracujemy z samorządami w naszej okolicy czy z zarządcami obiektów zabytkowych. Tworzymy własne oryginalne produkty turystyczne, a w ostatnich latach przypominamy mieszkańcom, a przy okazji turystom, znane postaci ze Świdnicy, m.in.: księcia Bolka II Małego, księżnej Anny Świdnickiej, Marii Kunie, czy też Manfreda von Richthofena, czyli „Czerwonego Barona”.

Najlepsi włodarze w poszczególnych kategoriach

1. **Wojciech Szczurek**

Gdynia

woj. pomorskie

KATEGORIA: **Miasta powyżej 100 tys. mieszkańców**

Rządzenie miastem polega na wychodzeniu z trudnych sytuacji

Co jest najistotniejsze w zarządzaniu miastem? Miasto żyje i stale się zmienia, dlatego zarządzanie nim to przede wszystkim zarządzanie zachodzącymi w nim procesami. Składają się na to oczywiście także indywidualne działania dotyczące poszczególnych inwestycji czy instytucji, lecz należy zawsze myśleć o całości – żywym, rozwijającym się w przestrzeni i czasie organizmie. Nie jest to zadanie, któremu może podołać jeden człowiek. Kluczem do sukcesu jest więc nie tylko dogłębne zrozumienie całości, ale też powierzenie poszczególnych zadań właściwym ludziom. W różnych sektorach zarządzanie wymaga bardzo różnych działań i bardzo różnych predyspozycji.

Na jakich urzędników pan stawia – czy takich, którzy potrafią sobie radzić w życiu, z pomysłami, czy może jednak na tych z naukowym dorobkiem?

Moi zastępcy to młodzi ludzie, zdeterminowani do działania, kreatywni, lecz co również dla mnie cenne, także z racji przynależności do innego pokolenia mający czasem inne spojrzenie na te same sprawy. Stawiam na pracowitość i pasję. Wśród gdyńskich urzędników jest mnóstwo takich osób. Bardzo

ważne jest też właściwe dobranie pracownika do zadań. W jednych obszarach szukamy kreatywności, otwartości, patrzenia globalnego. To innowacje, promocja kultura czy w znacznej mierze edukacja. Przy innych potrzebne jest wysokie poczucie odpowiedzialności, rzetelności czy zwykła skrupulatność.

Na kogo trzeba zwracać uwagę w sytuacji, gdy nie da się wszystkich zadowolić – na mieszkańców czy przedsiębiorców, młodzież czy seniorów?

Obniżenie podatków przy braku kompensacji czy wzrost kosztów edukacji bez zwiększenia subwencji spowodował, że większość samorządów od 2019 r. odczuwa problemy finansowe, a pandemia COVID-19 je pogłębia. Jest to wyzwanie, z którym musimy sobie poradzić. Zarządzanie polega na umiejętności wychodzenia z trudnych sytuacji. Zawsze też byłem zwolennikiem budowania miasta w oparciu o rozwój zrównoważony. Gospodarka wprawdzie napędza miasto, lecz bardzo dużą uwagę przykładamy do polityk społecznych. Skupienie się tylko na gospodarce może powodować wzrost rozwarstwień. Te zaś mogłyby stać się powodem poważnych kryzysów społecznych.

Tego właśnie doświadczyliśmy na przełomie lat 90. ubiegłego wieku i początku obecnego. Mieliliśmy w całym kraju bezrobocie, przestępczość, osobiste dramaty. Wprowadzając nowoczesne systemy pomocy społecznej, rewitalizacji, staraliśmy się wyprowadzać ludzi z bezdomności czy trudnych sytuacji życiowych, nie tyle dając środki do życia, co wyposażając w narzędzia, dzięki którym sami będą mogli je pozyskiwać. Naszym celem jest też zaangażowanie w życie miasta wszystkich grup społecznych. Gdynia należy do każdego ze swoich mieszkańców, nikt nie powinien być wykluczony.

Czy po sześciu kadencjach w jednym mieście zdecydowałby się Pan stanąć na czele innego, wyprowadzić je na taką ścieżkę rozwoju jak Gdynię?

Nie wyobrażam sobie tego. Jestem gdyńszczyzną, jestem w trzecim pokoleniu, mieszkałem w wielu miejscach, znam tu każdą drożkę, uliczkę. Aby dobrze zarządzać miastem, trzeba czuć jego puls. Ja nadal, każdego dnia, uczę się Gdyni i głęboko czuję, że to Gdynia jest moim miejscem na Ziemi.

Rozmawiała **Zofia Jóźwiak**

fot. Materiały prasowe

WOJCIECH SZCZUREK

prezydent Gdyni

1. **Tomasz Andrukiewicz**

Ełk

woj. warmińsko-mazurskie

KATEGORIA: **Miasta do 100 tys. mieszkańców**

Dobra współpraca z mieszkańcami to podstawa sukcesu

Pełni pan funkcję prezydenta Ełku od 14 lat. Co, patrząc z tej wieloletniej perspektywy, decyduje o skuteczności zarządzania miastem? Przede wszystkim dialog z ełczanami, wsłuchiwanie się w ich potrzeby, oczekiwania i odpowiadanie na nie w miarę możliwości. Mieszkańcy powinni mieć poczucie, że współzarządzają miastem. Zależy mi, by identyfikowali się z Ełkiem jak najmocniej. Mamy też zespół ludzi skutecznie pozyskujących pieniądze z UE. To umożliwia nam realizację inwestycji, które sprawiają, że Ełk staje się coraz atrakcyjniejszym miastem do życia, zakładania rodziny i prowadzenia biznesu.

Jak współpraca z mieszkańcami wygląda w praktyce? Na czym ją państwo opierają? W Ełku działa ponad 150 organizacji pozarządowych, które przy naszym wsparciu finansowym realizują projekty na rzecz mieszkańców. Zrewitalizowaliśmy kamienicę w zabytkowym parku, którą oddaliśmy tym organizacjom, by mogły się rozwijać, tworząc centrum aktywności. Dzięki projektowi „Inicjatywa lokalna” wspieramy

autorskie pomysły ełczan na rzecz osiedlowych społeczności. Budowa skate parku to z kolei pomysł młodzieży, która zaangażowała się w jego projektowanie. Na wniosek ełczan realizujemy też program streetworkingu, który wspomaga rozwój zainteresowań oraz umiejętności kreatywnego spędzania czasu. Z inicjatywy osób starszych powstał zaś klub seniora, który stał się centrum ich życia towarzyskiego.

Inwestycje, rynek pracy, oświata, ochrona klimatu. Gdzie są obecnie największe wyzwania? 30 lat temu jednym z problemów naszego miasta było bezrobocie sięgające 30 proc., a teraz jest ono na poziomie nieco ponad 5 proc. Wiele zmieniło się dzięki strefie ekonomicznej, koniunkturze gospodarczej, ale także naszym własnym działaniom. Powołaliśmy Park Naukowo-Technologiczny, który stanowi platformę rozwoju innowacyjnych start-upów. W mieście swój kapitał lokują inwestorzy zewnętrzni. Buduje się jedno z większych w regionie centrów handlowych, organizuje się nowoczesne mikrobiologiczne centrum badawczo-rozwojowe.

Inwestycje realizują także przedsiębiorca specjalizujący się w budowie jachtów i łodzi oraz przedsiębiorca z branży skuterów wodnych. Są to projekty, które wzbogacą wachlarz usług w mieście, czyniąc je konkurencyjnym, oraz dadzą nowe miejsca pracy.

Wszyscy coraz bardziej dostrzegamy problemy związane z ochroną środowiska. To dla pana ważna kwestia?

Oczywiście. Zawsze aktualnym wyzwaniem jest zarządzanie inwestycjami w sposób najmniej uciążliwy dla środowiska. Aktualnie rekultywujemy 400-hektarowe Jezioro Ełckie oraz oczyszczamy dno rzeki Ełk. W ich sąsiedztwie powstają ścieżki rowerowe oraz plaże miejskie. W Ełku działa też stacja pomiaru jakości powietrza, ponadto dofinansowujemy wymianę pieców węglowych na ekologiczne źródła ogrzewania. W Przedsiębiorstwie Energetyki Ciepłej zainstalowaliśmy z kolei pierwszy kocioł na biomasę. Zainwestowaliśmy również w nowoczesne autobusy hybrydowe.

Rozmawiała **Katarzyna Nocuń**

fot. Materiały prasowe

TOMASZ ANDRUKIEWICZ

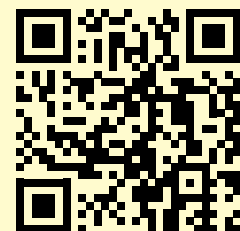
prezydent Ełku

AUTOPROMOCJA

Czytaj wygodnie

To proste – Dziennik Gazetę Prawną w wersji cyfrowej czytasz jak na papierze, a otrzymujesz wiele dodatkowych korzyści!

Praktyczne dodatki dla pracowników jednostek sektora finansów publicznych!

www.edgp.gazetaprawna.pl

GMINA KOBYLNICA – TU TRADYCJA SPOTYKA SIĘ Z NOWOCZESNOŚCIĄ

Wśród laureatów tegorocznej edycji Rankingu Perły Samorządu, w kategorii Włodarz, wyróżnienie otrzymał Leszek Kuliński. Od 1998 roku jest wójtem gminy Kobylnica.

Przeglądając się bliżej gminie Kobylnica, można zadać pytanie, jak z mało rozpoznawalnej, podmiejskiej gminy udało się stworzyć na tyle atrakcyjny obszar, który konsekwentnie przyciąga zarówno osoby prywatne, jak i przedsiębiorców?

Leszek Kuliński: Gdy w 1998 roku zostałem wybrany na wójta, postawiłem przed sobą jasny cel, jakim było wykorzystanie w pełni potencjału drzemiącego w tych terenach i lokalnej społeczności. Wizja rozwoju tych terenów opierała się głównie na zachowaniu niezwykle bogatego środowiska naturalnego przy jednoczesnym postępie – gospodarczym, ekonomicznym, infrastrukturalnym i społecznym. W ślad za tym poszły konkretne działania. Zaczęły pojawiać się duże inwestycje drogowe, odważnie działaliśmy także w obszarze sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, nie baliśmy się stawiania kolejnych kroków w rozwoju bazy edukacyjnej. Równolegle nasza uwaga skoncentrowana była na tych elementach, które są szczególnie cenione przez rdzennych, jak i nowych mieszkańców. Mam tu na myśli rozbudowę infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej czy sportowej. Wsluchując się uważnie w głosy mieszkańców stworzyliśmy miejsce łączące w sobie, z pozoru, niemożliwe światy – nowoczesny, rozwojowy, wygodny oraz proekologiczny, spokojny i harmonijny.

Od 1998 roku minęło bardzo dużo czasu, a mieszkańcy nadal obdarzają pana zaufaniem. W ostatnich wyborach uzyskał pan wysoki wynik, co jest dowodem sukcesywnie spłacanego kredytu wiarygodności. Gdzie tkwi przepis na sukces? Z tym miejscem, z tymi ludźmi, z tymi terenami jestem związany od dawna. Jeszcze zanim mieszkańcy zdecydowali właśnie mnie powierzyć funkcję wójta. To duży atut, bowiem sam doskonale mogłem rozpoznać potrzeby ludzi mieszkających w poszczególnych miejscowościach. Moją dewizą zawsze była praca na rzecz poprawy warunków życia i funkcjonowania lokalnej społeczności. Ogromną

radość daje uzyskiwanie wysokich miejsc i zaszczytnych wyróżnień, ale największą satysfakcję daje przekonanie i słowa uznania przekazywane przez samych mieszkańców. To oni dopingują tak mnie, jak i cały zespół, do jeszcze skuteczniejszych działań.

Czy na przestrzeni tych lat jest jakiś sukces, który szczególnie pan ceni?

Z perspektywy czasu jest kilka działań, które ze względu na swoją skalę i sam charakter dostarczyły bardzo dużo satysfakcji. W tej grupie z pewnością zawarłbym rozwój i skuteczną współpracę z mieszkańcami przy realizacji farm wiatrowych. Podjęliśmy się tych działań w momencie, kiedy nie były one jeszcze tak powszechnym elementem polskiego krajobrazu, budząc wtedy też sporo obaw. Dialog, spotkania i wiara w sukces sprawiły, że od wielu lat w gminie Kobylnica prąd produkowany jest właśnie przy użyciu wiatru, a mieszkańcy sami stali się ambasadami tych działań. Powodzenie tych działań w gminie Kobylnica zdecydowało o obdarzeniu mnie zaufaniem i powierzeniu mi funkcji prezesa Zarządu Stowarzyszenia Gmin Przyjaznych Energii Odnawialnej. Za sukces uznałbym także duży projekt rozbudowy sieci wodno-kanalizacyjnej i objęcie nim niemal całej gminy, stale unowocześnianą bazę edukacyjną, ciągłą rozbudowę sieci infrastruktury drogowej czy bardzo duże projekty związane z termomodernizacją obiektów użyteczności publicznej oraz zagospodarowaniem zbiorników wodnych na wypadek coraz powszechniejszych przecież anomalii pogodowych. Jesteśmy również jednym z pierwszych

samorządów wiejskich, który z powodzeniem podjął się realizacji działań w obszarze partnerstwa publiczno - prywatnego. Jeden z projektów został ukończony, drugi – jest w fazie realizacji. Systematycznie inwestujemy w bazę edukacyjną, co powoduje, że młodzież opuszczająca mury naszych szkół wypracowała sobie świetną renomę. Kreujemy życie kulturalne w taki sposób, że trudno wyobrazić sobie koncertową mapę Pomorza bez gminy Kobylnica. Wielopłaszczyznowy rozwój. Szczególnie cenię sobie szereg działań o charakterze społecznym i zdrowotnym, które realizujemy od wielu lat. Mam tu na myśli różnego rodzaju programy profilaktyczne, które są adresowane do naszych mieszkańców, jak również te ściśle wspierające utrzymanie właściwej kondycji i zdrowia – i młodych, i tych nieco starszych, i seniorów.

Jakie plany na przyszłość ma wójt gminy Kobylnica?

Czy czuje się pan zawodowo spełniony?

Trudno jest mi oceniać pracę samego siebie, wolałbym pozostawić to mieszkańcom. Jestem jednak przekonany, że w czasie mojej pracy na rzecz tutejszej społeczności udowodniliśmy, że gmina wiejska może być rozpoznawalna i kojarzona z nowoczesnością. W pracy samorządowca trzeba stale iść naprzód i szukać wciąż nowych pomysłów. Wspólnie z zespołem moich współpracowników zamierzamy realizować kolejne inwestycje – zarówno w obszarze stricte infrastrukturalnym, jak i w sferze społecznej.

Zawsze z myślą o mieszkańcach!
Zawsze razem z mieszkańcami!

STAROGARD GDAŃSKI – STAWIA NA ROZWÓJ

Janusz Stankowiak, prezydent miasta Starogard Gdański

Starogard Gdański to miasto wielu możliwości. Gwarantuje mieszkańcom i inwestorom harmonijny i zrównoważony rozwój we wszystkich sferach życia społeczno-gospodarczego.

– Staramy się równoważyć budowę nowych dróg i poprawę istniejącej infrastruktury z tworzeniem przyjaznych przestrzeni do aktywności fizycznej, wypoczynku i relaksu, dbając jednocześnie o środowisko i gospodarkę. Celem podejmowanych w tym zakresie przedsięwzięć jest przede wszystkim poprawa komfortu życia mieszkańców, oparte na poczuciu bezpieczeństwa i szacunku, aby wszyscy mogli w pełni korzystać ze starogardzkiego systemu edukacji, rynku pracy czy oferty kulturalnej. Zależy nam, aby mieszkańcy Starogardu czuli dumę, myśląc o swoim

miejscu do życia, młodzi chcieli tu zostać, przedsiębiorcy – inwestować, a turyści chętnie je odwiedzali – mówi prezydent miasta Janusz Stankowiak.

W rozbudowę miejskiej infrastruktury w ostatnich 4 latach miasto zainwestowało ponad 150 mln zł. Było to możliwe dzięki wsparciu krajowych i unijnych programów. Duża w tym zasługa samych mieszkańców. Dzięki ich inicjatywie w ramach Budżetu Obywatelskiego powstało wiele placów zabaw, siłowni pod chmurką, boisk wielofunkcyjnych. Zmodernizowano też kilka newralgicznych przejść dla pieszych, wprowadzając tzw. inteligentne urządzenia. Dzięki unijnemu dofinansowaniu ponad 80% ulic w mieście oświetlają nowoczesne lampy wykonane w technologii LED, które nie tylko zużywają mniej energii elektrycznej, emitują mniej CO₂, przez co zmniejszają koszty utrzymania, ale przede wszystkim zapewniają większe bezpieczeństwo na drogach. Dzięki przemysłanej i spójnej strategii w latach 2018–2020 odtworzono przyjazną przestrzeń publiczną w centrum Starogardu. Odnowiony Rynek, odrestaurowany dworzec kolejowy jako centrum węzła przesiadkowego, zakup nowoczesnych autobusów niskoemisyjnych, zmodernizowany najstarszy deptak, wyremontowana większość śródmiejskich ulic i kamienic, ocieplone szkoły, odnowiony i urozmaicony park miejski, skatepark, ścieżka edukacyjna szlakiem Doliny Wierzycy oraz liczne trasy rowerowe i biegowe – to wszystko znacząco wpłynęło na zmianę wizerunku miasta, podnosząc standard życia jego mieszkańców.

Kociewie to również jeden z najważniejszych ośrodków przemysłowych na Pomorzu. W Starogardzie i okolicach rozwija się przemysł farmaceutyczny, chemiczny, drzewny, metalowy, budowlany, a także spożywczy. Gospodarczym atutem miasta jest jego położenie geograficzne, którego szkielet wyznaczają autostrada A1, droga krajowa 22 i linia kolejowa Chojnice – Trójmiasto. W Starogardzie zarejestrowanych jest blisko 3000 firm. Wiele z nich to firmy rodzinne, ale znajdują się tu także przedsiębiorstwa ze skandynawskim, niemieckim, koreańskim czy brytyjskim kapitałem. Dowodem na to, że gospodarka w mieście stale się rozwija, może być jednocyfrowe bezrobocie oraz poszerzająca się Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna, w której przedsiębiorcy mogą liczyć na atrakcyjne

ulgi. W 2020 roku miasto uzbroiło pięć dużych działek inwestycyjnych, z których cztery są już sprzedane. Wychodząc naprzeciw potrzebom inwestorów, proponuje niskie stawki podatków od środków transportowych oraz zwolnienia w podatku od nieruchomości. Miasto ściśle współpracuje ze Starogardzkim Klubem Biznesu – Związkiem Pracodawców. Od 2015 roku prezydent spotyka się z lokalnymi przedsiębiorcami w siedzibach ich firm, gdzie zapoznaje się ze specyfiką ich działalności i dyskutuje o problemach, potrzebach oraz oczekiwaniach ich właścicieli. – Taki dialog ułatwia rozpoznanie potrzeb i planowanie gospodarczego rozwoju miasta – podkreśla Janusz Stankowiak.

W najbliższych planach Starogard zamierza skoncentrować się na rozwoju turystyki. Ponad 800-letnia historia miasta, liczne zabytki owiane legendami oraz walory krajoznawcze okolicy związane z położeniem stolicy Kociewia niemal w samym sercu Europy, w malowniczej dolinie rzeki Wierzyca – to jego atuty. Otoczony polami, lasami i jeziorami, z rzeką przepływającą przez sam środek miasta, ma być ciekawą wakacyjną alternatywą nie tylko dla miłośników zwiedzania i historii, ale też dla tych bardziej aktywnych, którzy kochają poszaleć na rowerach, spróbować swoich sił w kajaku, uspokoić się przy wędce czy zwyczajnie pospacerować w parku.

Zapraszamy na stronę
www.starogard.pl

Najlepsi włodarze w poszczególnych kategoriach

1. Jacek Zbigniew Lipiński

Aleksandrów Łódzki

woj. łódzkie

KATEGORIA: Gminy miejsko-wiejskie

Rozpędzony samorząd nie jest łatwo zatrzymać

Rządzi pan miastem już piątą kadencję, czy nie ma pan poczucia wypalenia?
Odpowiedź nie jest jednoznaczna, bo wykonywanie tej funkcji związane jest z permanentnym stresem. I przyznaję, czasami mam momenty zawahania. Nawet jak się zarządza gminą, która odnosi sukcesy, trzeba czasem tłumaczyć, że nie jest się wielbłądem. Do tego dochodzi to, co dzieje się w otoczeniu samorządów, na co my jako wójtowie, burmistrzowie, prezydenci nie mamy wpływu. Decyzje rządzących obecnie uderzają w samorządy – fatalna reforma samorządowa, zrzućcie finansowania wielu zadań na nas bez zwiększenia dochodów, co jest sprzeczne z art. 167 konstytucji, ograniczenie wpływów z PIT bez rekompensaty... To momentami zniechęca. Ale gdy patrzy się na sukcesy gminy, na mieszkańców, śmiało mogę powiedzieć, że mamy w Aleksandrowie społeczeństwo obywatelskie, i wówczas to zniechęcenie szybko mija.

To, że burmistrz należy do innej opcji politycznej niż ta, która rządzi krajem, też pewnie nie pomaga?

Choć formalnie nie jestem członkiem partii, to nie ukrywam, że startowałem z listy Platformy Obywatelskiej, i muszę przyznać, że w obecnej sytuacji politycznej funkcjonuję się w związku z tym nieciekawie. Może jeszcze bardziej istotne niż to, kto rządzi krajem, jest to, co się dzieje w strukturach wojewódzkich. W przypadku naszych i sejmik, i urząd marszałkowski są w rękach PiS. Bardzo często spotykamy się z decyzjami, w których tak brak obiektywizmu, że to aż niewiarygodne. Środki unijne czy inne zewnętrzne są traktowane jak prywatny folwark. Zdarza się tak, że na podobne zadanie jedna gmina dostaje kilkakrotnie mniej pieniędzy niż inna. Do tej pory takich podziałów w ogóle nie było, niezależnie od tego, kto rządził sejmikiem. Jednak jeśli chodzi o naszą gminę, jesteśmy w o tyle dobrej sytuacji, że większość projektów realizowaliśmy i realizujemy od lat. I choć Aleksandrów Łódzki bardzo te zmiany odczuwa, to rozpędzony samorząd nie tak łatwo zahamować. Zwłaszcza że przybywa nam firm i mieszkańców. Kiedy zaczynałem pracę jako burmistrz, zastałem 22-tysięczną gminę, teraz mamy 33 tys. mieszkańców.

Jak więc należy radzić sobie w podobramkowych sytuacjach? Na czym oszczędzać, a co mimo wszystko realizować?
Nie są to proste decyzje. W kwietniu musiałem usiąść ze służbami finansowymi i zdecydować o cięciach w budżecie, bo choćby przychody z PIT zmalały o kilkadziesiąt procent. Trzeba wówczas myśleć w kategoriach priorytetów. Ustaliliśmy, że nie zrezygnujemy z trzech elementów, tj. edukacji, sportu młodzieżowego i ekologii. Ale już np. remonty dróg czy chodników będą musiały poczekać. Choć jak tylko sytuacja trochę się poprawiła, od razu zacząłem myśleć o tym, co by tu jeszcze w tym roku zrealizować. Może uda się choć część inwestycji przewidzianych w budżecie obywatelskim.

Czy podjąłby się pan zarządzania innym miastem lub gminą po zakończeniu rządzenia Aleksandrowem?
Obawiam się, że takie propozycje będą, a ja obiecałem żonie, że na taki stres już się nie będę narażał. Dziś nie potrafię na takie pytania odpowiedzieć. Najistotniejsze jest dla mnie dokończenie tego, co rozpocząłem.

Rozmawiała Zofia Jóźwiak

JACEK ZBIGNIEW LIPIŃSKI
burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego

1. Krzysztof Harmaciński

Łąwa

woj. warmińsko-mazurskie

KATEGORIA: Gminy wiejskie

Gmina jest jak wielkie przedsiębiorstwo

Łąwa reklamuje się jako kraina 75 jezior. Jak pan wykorzystuje ten potencjał?
Otoczenie przyrody – jeziora i lasy, które stanowią 42 proc. powierzchni gminy, powoduje, że turyści bardzo chętnie do nas przyjeżdżają. Ostatni sezon pod względem liczebności urlopowiczów był wyjątkowy. Na terenie gminy powstają kolejne ścieżki rowerowe, a przy nich przystanie dla rowerów, gdzie można je naprawić. Dbamy też, by dostępne były miejsca spotkań dla mieszkańców i turystów, w których można odpocząć. Zachęcamy do przyjazdu. Jednocześnie chcemy chronić cenne zasoby.

Ochrona natury to coraz ważniejsze wyzwanie.
W ramach Związku Gmin Jeziorak opracowaliśmy system odbioru odpadów ciekłych i stałych wytwarzanych przez użytkowników jachtów i motorówek. Wybudowaliśmy specjalnie do tego przystosowany statek-śmieciarkę. Nie zdawaliśmy sobie sprawy z tego, że są to takie ilości odpadów, a z roku na rok ich przybywa. System obejmuje teren jeziora Jeziorak (najdłuższego

w Polsce), w tym 16 wysp. Powstała też ekologiczna przystań żeglarska w Siemianach.

Niestandardowe, innowacyjne rozwiązania są według pana kluczem do sukcesu w zarządzaniu gminą?
Praktykuję styl menedżerski, który oznacza myślenie i działanie prorozwojowe, czasami niekonwencjonalne.

Nie byłoby to możliwe bez odpowiedniej kadry.
Zależy mi na tym, by w podwładnych wyzwałać talenty i kreatywność chociażby w poszukiwaniu środków na inwestycje. Dbamy, by urzędnicy przechodzili szkolenia. Chcemy, by kadra była kompetentna i zaangażowana. Bardzo ważna jest organizacja, ale i atmosfera pracy, by urzędnicy mieli z niej satysfakcję.

Dostrzega pan wartość umiejętności miękkich.
Gmina jest jednym wielkim przedsiębiorstwem, które ma zaspokajać podstawowe potrzeby swoich mieszkańców. Kładę duży nacisk na wsłuchiwanie się w ich głosy

w sołectwach, uważnie też słuchamy tego, co mają do powiedzenia organizacje pozarządowe, a także koła gospodyń wiejskich. Dbamy, by wszyscy mieli wiedzę na temat tego, co dzieje się na terenie gminy i brali czynny udział w planowaniu rozwoju na każdym poziomie. Obecnie w urzędzie gminy wdramy projekt e-usługi publiczne dla mieszkańców, w tym elektroniczny obieg dokumentów. Dążymy do tego, by ławianie mieli możliwość załatwiania spraw nie tylko w bezpośrednim kontakcie w urzędzie, ale i drogą elektroniczną, co, jak pokazało doświadczenie epidemii, jest bardzo potrzebnym rozwiązaniem.

Co z inwestycjami?
Receptą na sukces są także cykliczne spotkania z przedsiębiorcami. Nieustannie dbamy o korzystne warunki dla inwestorów. To bezpośrednio przekłada się na poziom bezrobocia w gminie, który obecnie jest na poziomie poniżej 5 proc.

Rozmawiała Katarzyna Nocuń

KRZYSZTOF HARMACIŃSKI
wójt gminy Łąwa

USTRÓJ I PROCEDURY W URZĘDZIE

WAŻNE TEMATY

NAJNOWSZE

Postępowanie administracyjne

Podatkowe reformy uderzą w samorządy. Na różne sposoby

Ustrój samorządu

Spory o wysokość wypłaty dotacji oświatowych w okresie pandemii

Prawo miejscowe

Komentarz do ustawy o samorządzie gminnym

ZOBACZ WIĘCEJ

INFORLEX

Kompleksowa baza wiedzy

dla specjalistów jednostek sektora finansów publicznych

Testuj bezpłatnie

inforlex.pl

GMINA STARE BABICE

Tylko 16 kilometrów od centrum Warszawy, a świat zupełnie inny. Wielkomiński zgiełk już tu nie dociera. Wokół lasy i pola, a jednocześnie nowoczesna infrastruktura. Tak najprościej można by opisać Gminę Stare Babice. Jedną z najnowocześniejszych gmin wiejskich w Polsce.

Położona w otulinie Kampinoskiego Parku Narodowego gmina może się pochwalić rozwiniętą infrastrukturą drogową i komunalną. Prawie 100 procent mieszkańców gminy ma dostęp do wodociągów i kanalizacji obsługiwanej przez w pełni przyjazną dla środowiska oczyszczalnię ścieków. Nie ma tu wielkiego przemysłu, za to jest dużo zieleni i jeden z największych Parków Narodowych w Polsce. Nowoczesne przedszkola i szkoły, duża ilość obiektów sportowych i terenów rekreacyjnych sprawiają, że są tu idealne warunki do codziennego życia. Przy każdej placówce oświatowej znajduje się nowoczesne boisko, hala sportowa i plac zabaw. Z myślą o najmłodszych we wszystkich babickich szkołach gmina finansuje dodatkowe godziny nauki języka angielskiego, niemieckiego, matematyki i wychowania fizycznego. W wakacje i ferie zimowe organizowane są zajęcia dla dzieci i młodzieży.

Dom Kultury z salą widowiskową na 350 osób, Scena Letnia w babickim parku dają

możliwość tworzenia świetnych wydarzeń kulturalnych, imprez rodzinnych, koncertów i eventów specjalnych. Takich imprez na terenie gminy odbywa się kilkadziesiąt rocznie. Stare Babice to też świetne miejsce na jednodniowe wypadki z zatłoczonej Warszawy. Sieć dróg rowerowych powiększająca się z każdym rokiem, leśne ścieżki edukacyjne i rekreacyjne to coś, co przyciąga mieszkańców stolicy do naszej gminy. Pasjonaci historii też znajdą coś dla siebie. To tu znajdują się pozostałości Transatlantycznej Radiotelegraficznej Centrali Nadawczej – przedwojennej największej tego typu instalacji na świecie. Bogata historia tego przedpola Warszawy to również kilkanaście pałaców i pałacyków, liczne miejsca bitew i niestety wiele małych i większych cmentarzy wojennych.

Dla swoich mieszkańców gmina wprowadza innowacyjne ułatwienia, zarówno w kontakcie z Urzędem Gminy, jak i w codziennym życiu. Wprowadzana i testowana właśnie aplikacja na smartfony (pod nazwą Gmina Stare Babice) pozwala mieszkańcom załatwić większość urzędowych spraw bez wychodzenia z domu, a także w prosty sposób powiadomić odpowiednio służby o zdarzeniach, które budzą niepokój mieszkańców. To wszystko sprawia, że z każdym rokiem powiększa się liczba mieszkańców tej zielonej gminy, którzy chętnie przenoszą się tu z Warszawy, nie rezygnując z zalet bliskości stolicy.

Stare Babice – tu warto żyć.

KŁODAWA – PRZYJAZNA GMINA INWESTUJĄCA W LUDZI

Gminne Centrum Kultury w Kłodawie

Gmina Kłodawa leży w północnej części województwa lubuskiego. Bezpośrednio sąsiaduje z Gorzowem Wlkp. Ponad 65 proc. jej powierzchni stanowią lasy, których część – w obrębie Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego – objęta jest ochroną prawną.

Ponad 20 czystych jezior, malownicze doliny rzek Przylęzek i Santocznia, uroczyska rezerwat przyrody Dębina czy Wilanów przyciągają jak magnes nowych mieszkańców i turystów.

Atutem gminy jest nie tylko jej wyjątkowy potencjał przyrodniczy i krajoznawczy. Mieszkańcy doceniają zarówno dynamiczny rozwój gminy w zakresie rozbudowy infrastruktury drogowej, wodno-kanalizacyjnej, jak i ciekawe przedsięwzięcia kulturalne. Przez lata zmodernizowano większość obiektów użyteczności publicznej. W 2019 r. oddano do użytku nowoczesne Gminne Centrum Kultury w Kłodawie, w którym tętni obecnie życie kulturalno-oświatowe. W ubiegłym roku na modernizację i budowę dróg przeznaczaliśmy ponad

4 mln zł. W 2020 r. na inwestycje w budżecie gminy zaplanowano ponad 16 mln zł. Większość naszych zadań realizujemy dzięki pozyskaniu środków z funduszy krajowych i unijnych. Samorząd dużo inwestuje w oświatę, stwarzając nowe możliwości dla najmłodszych jej mieszkańców. W szkołach prowadzone są warsztaty z robotyki, pozyskiwania energii odnawialnej, działa kółko lotnicze Air Tian. Obecnie realizujemy najważniejszy projekt inwestycyjny, warty ponad 17 mln zł, tj. budowę przedszkola oraz pierwszego w gminie żłobka. Inwestycja ta jest odpowiedzią na potrzeby rodzin z małymi dziećmi.

Koncepcja budowy żłobka oraz przedszkola

GMINA IŁAWA – POZNAJ, ZAINWESTUJ, ZAMIESZKAJ

W tym roku obchodzimy jubileusz 30-lecia samorządności w Polsce. Jest to dobra okazja do podsumowań. W latach dziewięć ubiegłego wieku gmina Iława była typową, rolniczą gminą ze słabą infrastrukturą, bez kanalizacji oraz z wiecznami dziurawymi drogami. Wśród setek gmin w kraju gminę Iława wyróżniał ogromny potencjał turystyczny mianowicie najdłuższe jezioro w Polsce – Jeziorak!

Warto podkreślić, że gmina Iława posiada od początku swojego funkcjonowania, napisaną w przemysłowy sposób, Strategię Rozwoju. Dzisiaj gmina Iława jest prawdziwą perłą Warmii i Mazur. Przez teren gminy biegną nowo wybudowane lub wyremontowane drogi oraz ścieżki rowerowe. Prawie cała gmina jest skanalizowana. Budowane lub modernizowane są szkoły. Dzięki dofinansowaniu ze środków europejskich powstały trzy nowoczesne kompleksy szkolne wraz z wyposażeniem, z salami gimnastycznymi i boiskami wielofunkcyjnymi: we Franciszkowie, Wikielcu, Gromotach. Wszystkie pozostałe obiekty szkolne zostały zmodernizowane (w trakcie modernizacji jest SP Laseczno). Nad Jeziorakiem powstała nowoczesna Ekomarina wraz z kompleksem turystycznym.

Powstał również nowoczesny amfiteatr, gdzie odbywają się liczne imprezy kulturalne. Jeziorak jest również Mekką żeglarzy. W sezonie pływa tu ok. 2000 jachtów. Do atutów Gminy należą wybitne walory środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz korzystne połączenia komunikacyjne. Podróż z Iławy do Warszawy trwa, dzięki szybkiej kolei tylko ok. 1,5 godziny(!). Gmina, jako jedna z nielicznych w województwie warmińsko-mazurskim, posiada miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla całego swojego obszaru oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przewidującego rozwój na najbliższe 50 lat. Dla przedsiębiorców rozpoczynających działalność gospodarczą Gmina Iława posiada zwolnienia z podatku od nieruchomości na okres od 1 roku do 10 lat. Bardzo mocną stroną Gminy Iława są pracownicy Urzędu Gminy z wójtem Krzysztofem Harmacińskim na czele. Dopasowujemy się do potrzeb i wymagań inwestorów – zaznacza wódcarz gminy – mamy profesjonalne i życzliwe podejście do inwestora. – dodaje wójt. Zapraszamy wszystkich, którzy chcieliby zamieszkać i zainwestować w Gminie Iława. U nas możesz prowadzić swój biznes i żyć na wyższym poziomie w zgodzie z naturą. Do zobaczenia nad Jeziorakiem!

GORLICE – MIASTO ŚWIATŁA!

Rafał Kukła, burmistrz Gorlic

Gorlice to miasto, które szczyty się bogatą historią i nie mniej interesującymi zamierzeniami na przyszłość.

Tutaj dbamy o swoich mieszkańców, ich bezpieczeństwo i komfort. Inwestujemy w edukację, kulturę, sport i rekreację. Wsłuchujemy się i odpowiadamy na potrzeby dzieci, młodzieży i seniorów. Remontujemy kolejne kilometry ulic, chodników, stawiamy na rozbudowę tras rowerowych. Dbamy o ekologię i rozwój – tylko w ostatnim czasie zakupiliśmy 11 nowych, ekologicznych autobusów, zakończyliśmy największą w ciągu ostatnich lat przebudowę sieci ciepłowniczej. W Gorlicach stawiamy na rozwój przedsiębiorstw m.in. poprzez tworzenie kolejnej już Strefy Aktywności Gospodarczej. W swoich działaniach kładziemy też nacisk na promocję i kulturę – nasz kalendarz obfituje w ciekawe wydarzenia skierowane nie tylko do gorliczan, a często gości z całego kraju i świata – miłośników dobrej muzyki przyciągają Festiwal 4. Strony Karpat oraz Festiwal muzyki elektronicznej AMBIENT,

amatorów literatury Festiwal im. Zygmunta Haupta. Konsekwentnie i w oparciu o dziedzictwo regionu, budujemy markę Gorlic jako Miasta Światła, wykorzystujemy przy tym rozmaite narzędzia promocji, często oryginalne i nietuzinkowe – możliwie dobrze wykorzystując media społecznościowe, zasięgi influencerów czy popularne kanały youtubowe. Nasze działania są skuteczne, a dowodem na to niech będzie fakt, że właśnie znaleźliśmy się w czołówce Pereł Samorządu! – mówi burmistrz Gorlic Rafał Kukła. Do Gorlic zapraszamy wszystkich – nie brak tu przyrodniczych perełek, cudów architektury – w tym unikatowych świątyń wpisanych na listę światowego dziedzictwa UNESCO czy pamiątek po wydarzeniach, które na trwałe zagościły na kartach podręczników historii Europy. To miejsce kryje również inny skarb – „czarne złoto”, czyli ropę naftową. To tutaj, u pierwszych w świecie źródeł bogatych w ropę naftową, w roku 1853 w Gorlicach zamieszkał Ignacy Łukasiewicz, światowej sławy pionier naftarstwa, farmaceuta i odkrywca. Efektem jego badań i eksperymentów było wydarzenie przełomowe – skonstruowanie pierwszej na świecie ulicznej lampy naftowej, która w 1854 roku rozświetliła miejskie skrzyżowanie oraz dalszą drogę do rozwoju Gorlic, jako kolebki przemysłu naftowego. Nie bez powodu Gorlice nazywane są „Miastem Światła”.

EKOLOGIA TO NIE MODA, TO REALNE KORZYŚCI

Rozmowa

z Krzysztofem Kosińskim, prezydentem Ciechanowa

Ciechanów zaśląnął z wprowadzenia pierwszego w Polsce, innowacyjnego systemu do nowoczesnej segregacji odpadów. Ekologia jest argumentem przy wyborze inwestycji, które są realizowane w mieście?

Stawiamy na budowę infrastruktury, która będzie perspektywiczna. Takiej, która daje wymierne i namacalne korzyści mieszkańcom już dziś, ale tworzy też lepszą jakość życia dla przyszłych pokoleń. Działania nastawione na ochronę środowiska podejmowane są zarówno w obszarze gospodarki odpadami, modernizacji infrastruktury grzewczej, jak i tworzenia stref zielonych czy infrastruktury rowerowej. Podjęliśmy się też wyzwania ograniczenia zużycia plastiku. Ekologia to nie moda, ale realne korzyści dla mieszkańców już teraz i za wiele lat. Niech każda lokalna społeczność spróbuje dołożyć swoją cegiełkę w tej materii, a uzyskany efekt będzie zwielokrotniony.

Innowacyjność może być czymś, co wyróżnia miasto spośród wszystkich innych?

Implementujemy standardowe rozwiązania, ale też szukamy nieszablonowych, jak montaż wspomnianego pierwszego w Polsce inteligentnego systemu do segregacji odpadów w zabudowie wielorodzinnej. Bezdotykowe pojemniki na śmieci ważą je, a my mamy narzędzie nakładające do selektywnej zbiórki, jak i z niej rozliczające. Zrealizowaliśmy ten projekt w partnerstwie z lokalną firmą i przy aktywnym udziale mieszkańców. Innowacyj-

ność może być wyróżnikiem, ale często mam wrażenie, że odwagę samorządowców blokuje biurokracja i nieprzystosowane do realiów przepisy.

W Ciechanowie możemy skorzystać z bezpłatnego ładowania auta elektrycznego. Mieszkańcy zaczęli się w związku z tym przesiadać do takich samochodów?

Bezpłatna ładowarka, zlokalizowana tuż przy XIV-wiecznym Zamku Książąt Mazowieckich, została udostępniona w ostatnich miesiącach. Z pewnością jest to wymierna korzyść dla każdego, kto zastanawia się nad zakupem elektryka. Będziemy stawiać kolejne bezpłatne ładowarki dla posiadaczy samochodów elektrycznych. Chyba nikt nie może mieć wątpliwości, że to przyszłość motoryzacji, a miasta powinny nie tylko zmieniać napęd swojego taboru komunikacyjnego, ale też zachęcać do tego swoich mieszkańców.

Można kształtować miejską przestrzeń, pozostając w harmonii z naturą?

Trzeba czerpać z możliwości natury. Jesteśmy liderem projektu instalacji paneli fotowoltaicznych w gospodarstwach domowych i na budynkach użyteczności publicznej w naszym regionie. Mamy jeden z najnowocześniejszych systemów do uzdatniania wody pitnej w kraju. Modernizujemy system ciepłowniczy, żeby odejść od węgla. A nasz środowiskowy balans polega na tym, że budujemy nie tylko drogi, ale i nowe parki. Tysiące nowych drzew w urządzonych strefach będą w przyszłości kolejnymi zielonymi płucami Ciechanowa.

Rozmawiał Karol Dominowski

LEGIONOWO. BY ŻYŁO SIĘ WYGODNIEJ

Legionowo to młode miasto, którego historia sięga zaledwie końca XIX w. Jest atrakcyjnym, pełnym zieleni i przyjaznym miejscem. Obecnie liczy prawie 54 tys. mieszkańców.

W przeszłości długo było traktowane jako „sypialnia” Warszawy, jednak już dawno poęgnało się z tym wizerunkiem. Bliskość stolicy i wygodne połączenia pociągami SKM nadal pozostają jednymi z atutów Legionowa. W ciągu ostatnich kilkunastu lat miasto bardzo zmieniło się na korzyść, a warunki życia mieszkańców są coraz lepsze. Jest to głównie zasługa prezydenta i prężnie działającego samorządu, którzy realizują plan rozwoju miasta aktywnie korzystając przy tym z funduszy unijnych i innych dotacji. Powstały nowe inwestycje, które zyskały dużą popularność, np. Centrum Komunikacyjne mieszczące dworzec i m.in. bibliotekę (Poczytelnia), Arena Legionowo – jedna z największych hal sportowo-widowiskowych w regionie, czy też niedawno oddana do użytku nowoczesna pływalnia „Wodne Piaski”. Legionowo to miasto ludzi aktywnych. Jedną z popularniejszych form aktywności jest jazda na rowerze. Można tu się poruszać na własnych dwóch kołach lub skorzystać z sieci wypożyczalni rowerów miejskich. Legionowo, przy współpracy z 8 okolicznymi gminami, zrealizowało pro-

jekt budowy sieci ścieżek rowerowych liczącej prawie 80 km. Dzięki temu w mieście poprawiła się komunikacja rowerowa, a użytkownicy jednośladów zyskali wygodne połączenie z sąsiednimi miejscowościami. W przygotowaniu jest kolejny etap inwestycji, dzięki któremu miejski system dróg rowerowych jeszcze bardziej się rozrośnie. Legionowskie trasy rowerowe zostały zintegrowane w jedną, zwartą całość. W niedalekiej przyszłość powstanie kolejnych 10,41 km ścieżek. Wartość projektu na terenie gminy Legionowo to 6,9 mln zł, z czego 80% pochodzi z dofinansowania UE.

Miasto Legionowo troszczy się także o ekologię. W celu zachęcenia mieszkańców do częstszego korzystania z transportu publicznego, planowana jest budowa nowych parkingów P&R i miejsc postojowych dla rowerzystów, a także nowoczesnych, komfortowych przystanków. W mieście od wielu lat funkcjonuje darmowa komunikacja lokalna (DKM Legionowo). Do tej pory wymieniono już ponad 500 starych pieców węglowych na nowoczesne, co istotnie poprawiło jakość powietrza.

Legionowo to miejsce przyjazne także dla najmłodszych mieszkańców. Powstają nowe, atrakcyjne place zabaw. Żłobek miejski, przedszkola i szkoły od wielu lat utrzymują wysoki poziom edukacji.

Zapraszamy do Legionowa!

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

OSTROWSKI SPOSÓB NA SUKCES

– Ostrow Wielkopolski to dynamicznie rozwijające się miasto, które stawia na innowacyjne projekty, duże inwestycje, ale ma również wielkie serce do kultury – mówi Beata Klimek, prezydent Ostrowa Wielkopolskiego

– Kocham Ostrow, a jego mieszkańcy są mi bardzo bliscy, dlatego chcę, by żyło im się tu jak najlepiej. Rozwój, prekursorskie projekty, ale jednocześnie przywrócenie dawnego blasku urokliwym miejscom, a więc i modernizacje – to dla mnie niezwykle ważne. Ostrow i jego mieszkańcy to ulubiony temat moich rozmów. Żyję tym każdego dnia – zapewnia Beata Klimek, prezydent Ostrowa Wielkopolskiego.

W drodze do samowystarczalności energetycznej

W Ostrowie Wielkopolskim nie brakuje nowatorskich rozwiązań. Jednym z nich jest Ostrowski Rynek Energetyczny, który wystartował w 2018 r. i niemal od razu stał się wzorem inicjowania i rozwoju lokalnej i ekologicznej energetyki dla całej Wielkopolski. W pracach nad projektem „Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030” wskazano go jako przykład dla innych samorządów.

Celem powstania ORE jest zapewnienie lokalnej społeczności bezpieczeństwa energetycznego i samowystarczalności energetycznej, walka z niską emisją i zanieczyszczeniem środowiska, zwiększenie elektromobilności, wdrożenie modelu gospodarki lokalnej o obiegu zamkniętym, zapewnienie mieszkańcom dostępu do tańszej lokalnej energii elektrycznej czy promowanie idei energetyki prosumenckiej – Lokalne bezpieczeństwo energetyczne stało się jednym z najważniejszych wyznań nowej kadencji samorządów. Ostrow Wielkopolski przewidział to zjawisko i z wyprzedzeniem podjął własną inicjatywę, stając się pionierem w dziedzinie lokalnej energetyki. Patrząc perspektywnie i dalekowzrocznie chcemy dać przedsiębiorcom i mieszkańcom szansę na tańszą lokalną energię elektryczną – zaznacza prezydent Beata Klimek.

Szczególnym elementem ORE jest współpraca na linii samorząd – sektor komunalny – przedsiębiorcy – mieszkańcy.

W projekcie uczestniczy już ponad 50 partnerów naukowych i gospodarczych, w tym ponad 40 lokalnych przedsiębiorców. Docelowo Ostrow Wielkopolski ma być samowystarczalny energetycznie.

Ostrowski Ekspres Inwestycyjny ruszył

Po raz kolejny Ostrow Wielkopolski okazał się pionierem działań na rzecz swoich mieszkańców, nawiązując, jako pierwsze miasto do 100 tysięcy mieszkańców, współpracę z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym oraz Bankiem Gospodarstwa Krajowego. Ten projekt to szansa dla miasta na realizację pakietu 100 inwestycji o łącznej wartości ćwierć miliarda złotych. Ostrowski Ekspres Inwestycyjny ruszył, a Ostrow został prekursorem dla innych średnich miast.

– Tylko odważne, ale jednocześnie rozsądne decyzje, dają szansę na skok cywilizacyjny miastom średniej wielkości, w których można zapewnić wygodne, bezpieczne i atrakcyjne warunki do życia, jednocześnie troszcząc się o stan środowiska naturalnego. To są właśnie te elementy, które naszym zdaniem decydują o pozytywnej energii i potencjale miast. Tym, co sprzyja zatrzymywaniu, a jednocześnie przyciąganiu nowych mieszkańców. Nasza wizja rozwoju Ostrowa Wielkopolskiego wpisuje się zatem w cele Unii Europejskiej oraz Europejskiego Banku Inwestycyjnego. I mówię to jako prezydent miasta, które tylko od 2015 r. pozyskało 148 mln zł funduszy zewnętrznych, głównie w postaci dotacji z UE. To miara nie tylko naszej aktywności w sięganiu po pieniądze europejskie służące rozwojowi naszego miasta, ale przede wszystkim miara dużej skuteczności w ich pozyskiwaniu – zapewnia prezydent Beata Klimek.

Efekty tej współpracy zobaczymy już wkrótce. Poprzez działania poprawiające jakość życia, chroniące klimat i dostosowujące miasto do jego zmian, sprzyjające rozwojowi gospodarstwu i rewitalizacji zdegradowanych obszarów, aktywizujące ostrowian i budujące międzypokoleniową wspólnotę. Zadania mają zostać zrealizowane do 2023 r.

Zakochaj się w kulturalnym Ostrowie

Ostrow Wielkopolski jest miejscem, w którym muzyka wśród innych dziedzin sztuki zajmuje pozycję szczególną. Muzyczną wizytówką tego miasta są festiwale i cykle koncertowe. Wśród nich znajdziemy wydarzenia, które przyciągają miłośników kultury z całego świata, jak Międzynarodowy Festiwal „Chopin w barwach jesieni”, a także jesienny „Jimiway Blues Festiwal”. Ostrowianie pokochali również festiwal „Wszystko jest poezją”, Międzynarodowy Przegląd „Wszyscy śpiewamy na rockowo”, a także Festiwal Filmowy im. Krzysztofa Komedy Trzcńskiego Grand Prix Komeda.

– To miasto kocha kulturę. Dawną synagogę zamieniliśmy w Forum Synagoga – integralną część Ostrowskiego Centrum Kultury. Teraz spotykają się tam artyści na licznych wernisażach i koncertach. Latem na nowo otworzyliśmy dla mieszkańców amfiteatr i zaprosiliśmy ich na koncerty. To miejsce w kilka chwil dostało szansę na drugie, kulturalne życie. Chcemy jeszcze wypełnić muzyką i wernisażami ostrowski deptak, który właśnie przechodzi modernizację. Kultura dla naszego miasta jest jak magia – dzięki niej każde miejsce odżywa na nowo – zaznacza prezydent Beata Klimek.

Liderzy dobrych praktyk

Wyróżnieni za ciekawe, oryginalne pomysły i dobre inicjatywy

KATEGORIA: **Praca**

Gostycyn

Za połączenie rozwiązań rynku pracy z przedsiębiorczością społeczną i przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu

- ★ Na terenie gminy funkcjonuje spółdzielnia socjalna skupiająca grono osób bezrobotnych. Przygotowują oni posiłki dla osób samotnych, bezdomnych i korzystających z pomocy społecznej oraz cateringu zewnętrznego. Zaangażowani są również w organizację uroczystości okolicznościowych (wesela, przyjęcia). Przedsiębiorstwo społeczne zatrudniające osoby wykluczone społecznie powstało przy udziale gminy

Karlino

Za kompleksowe podejście do kształcenia, zapewnienie mieszkańcom ścieżki kariery na miejscu, z korzyścią dla lokalnych przedsiębiorców

- ★ Wychodząc naprzeciw potrzebom mieszkańców, gmina przejęła od powiatu prowadzenie szkoły ponadpodstawowej. Nie tylko wyposażyla ją w nowoczesny sprzęt, lecz także zadbała, by uczniowie kształcili się na najwyższym poziomie, wchodząc we współpracę z Politechniką Koszalińską. Dzięki temu firmy w regionie mają dostęp do wysoko wykwalifikowanej kadry technicznej.

Poznań

Za działania na rzecz przyciągnięcia albo zatrzymania wysokich specjalistów, budowanie wizerunku i strategii promocji miasta w oparciu o rozwój specjalizacji branżowej w szeroko pojętym IT

- ★ Wraz z grupą firm z branży IT miasto podjęło pracę nad tym, by wypromować Poznań jako ośrodek, w którym realizowane są zaawansowane procesy z sektora nowoczesnych technologii. Efektem spotkań i prac tzw. grupy roboczej IT było przygotowanie konferencji dla tej branży, która odbyła się we wrześniu 2019 r.
- ★ W 2019 r. miasto pozyskało 2 mln zł z UE na projekt wsparcia branży game development pt. "ZaGRAjmy w Wielkopolsce". Zakłada on promocję poznańskich i wielkopolskich studiów gamedev na arenie międzynarodowej podczas wydarzeń branżowych w Europie i Stanach Zjednoczonych. Dziesięć studiów indie games, działających na terenie województwa wielkopolskiego, będzie miało okazję współtworzyć stoiska promujące potencjał regionu oraz prezentować swoje produkty na najbardziej prestiżowych targach i konferencjach.

KATEGORIA: **Oświata i wychowanie**

Biłgoraj

Za inwestowanie w edukację od małego, innowacyjny projekt „Przedszkolaki główkują, czyli kodują i programują” prowadzony w samorządowym przedszkolu

- ★ Dzieci biorą udział w zabawach matematycznych i logicznych z wykorzystaniem maty do kodowania oraz ozobotów, rozwiązują dyktanda graficzne, konstruują gry dydaktyczne, tworzą własne animacje, szyfry, uczą się korzystać z użytecznych aplikacji, a także rozwiązują zadania z zakresu programowania na tablicy interaktywnej. Dzięki temu rozwijają umiejętność logicznego i kreatywnego myślenia, uczą współpracy w grupie, poprawiają orientację w przestrzeni i oswajają z nowoczesnymi technologiami.

Legionowo

Za konsekwentne działania na rzecz rozwijania u dzieci i młodzieży zainteresowań związanymi z nową technologią

- ★ W pięciu na sześć szkół podstawowych prowadzonych przez gminę realizowany jest projekt „Ogarnij inżynierię”, we współpracy z Fundacją Katalyst Engineering. Program przeznaczony jest dla klas IV–VIII szkoły podstawowej i łączy inżynierię oraz technologię druku 3D z wiedzą z podstawy programowej z przyrody, matematyki, informatyki i techniki.
- ★ Gmina rozpoczęła też współpracę z Wojskową Akademią Techniczną w Warszawie, dzięki czemu uczniowie mogą uczestniczyć w wykładach organizowanych na terenie szkoły, a także w warsztatach i laboratoriach prowadzonych na uczelni. Realizacja porozumienia jest finansowana z budżetu gminy Legionowo.

Rawicz

Za realizowany wspólnie z Politechniką Wrocławską program „Wirtualni zawodowcy” oraz projekt rozwijający umiejętności komunikacji u dzieci z niepełnosprawnościami

- ★ Gmina we współpracy z Zespołem Laboratoriów Naukowo-Badawczych Centrum Wiedzy i Innowacji Naukowo-Technicznej wdrożyła interaktywną aplikację VR pod Oculus Go opartą na sześciu filmach monoskopowych z opcją wyboru pytań do branżowych zawodów. Aplikacja łączy pracę doradców zawodowych, rodziców i uczniów. Pokazuje realne możliwości wykonywania zawodu.
- ★ W jednym z przedszkoli jest prowadzony innowacyjny projekt komunikacji wspomagającej i alternatywnej (ACC), który rozwija mowę oraz wyposaża dzieci w narzędzia do porozumiewania się z otoczeniem.

Rzeszów

Za wyrównywanie szans społecznych i edukacyjnych uczniów oraz ich rodzin przez bezpłatny dostęp do najnowszej technologii, rozwijanie kompetencji informatycznych mieszkańców

- ★ Na wiele miesięcy przed pandemią miasto umożliwiło nauczycielom, pracownikom oświaty i uczniom bezpłatną instalację pełnych wersji aplikacji pakietu Office 365. Dotychczas z projektu skorzystało prawie 9 tys. uczniów.

KATEGORIA: **Klimat i jakość powietrza**

Goleniów

Za kompleksowe podejście do komunikacji publicznej

- ★ Wszystkie sołectwa w gminie objęte bezpłatną komunikacją publiczną. Gmina dopłaca też do kolei metropolitalnej, a gimbusy są dostępne dla wszystkich.

Kraków

Za bycie w awangardzie i odejście od węgla, za skuteczną realizację wieloletnich działań

- ★ Przyjęty przez miasto „Plan Adaptacji Miasta Krakowa do zmian klimatu do roku 2030” obejmuje m.in. analizę danych historycznych oraz scenariuszy klimatycznych, prowadzącą do oceny podatności miasta na zmiany klimatu. Oceny dokonano dla wybranych czterech, najbardziej wrażliwych, sektorów/obszarów miasta: zdrowia publicznego/grup wrażliwych, gospodarki wodnej, transportu oraz terenów zabudowy mieszkaniowej o wysokiej intensywności z uwzględnieniem terenów zieleni. Na potrzeby dokumentu opracowano: analizę zjawisk klimatycznych i ich pochodnych, ocenę wrażliwości miasta na zmiany klimatu, określono potencjał adaptacyjny miasta, ocenę podatności miasta na zmiany klimatu, analizę ryzyka, analizę ekonomiczną oraz analizę kosztów i korzyści.

- ★ Ponadto Kraków nawiązał współpracę z EIT Climate-KIC w ramach projektu „Zeroemisyny Kraków”. Stanowi on odpowiedź na największe współczesne wyzwanie, jakim jest kryzys klimatyczny.

Rybno

Za dostrzeżenie, że działania chroniące klimat to nie tylko infrastruktura, ale też odpowiednia edukacja – klub „Młodego Meteorologa”

- ★ Innowacja została opracowana i wdrożona w 2019 r. przez Szkołę Podstawową im. ks. Jana Twardowskiego w Rumianie w oparciu o posiadaną przez gminę stację meteorologiczną. Uczniowie klas IV–VI podczas zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych prowadzą obserwacje i pomiary, tworzą raporty oraz uczą przewidywania klęsk żywiołowych.

KATEGORIA: **Gospodarka odpadami**

Aleksandrów Łódzki

Za ciekawe pomysły na to, jak można ograniczać masy odpadów komunalnych, a tym samym obniżyć ceny za ich gospodarowanie

- ★ W gminie stanął kosmetomat – nalewak, w którym można bezpośrednio do swoich pojemników pobierać środki czystości, by ograniczyć do minimum produkcję odpadów opakowaniowych. Mieszkańcom rozdano zginiatarki do puszek i butelek. Zmniejszają one objętość odpadu o 80 proc., a także ułatwiają proces wywozu i segregacji odpadu. Podczas Dni Aleksandrowa urządzono ekostoisko, na którym można było pozostawić niepotrzebne, ale nadające się do użytku zabawki, książki, drobne elementy wyposażenia mieszkania, które inni odwiedzający mogli bezpłatnie pobrać.

Kąty Wrocławskie

Za konsekwentne działania na rzecz uszczelniania systemu

- ★ Zlikwidowano otwarte i ogólnodostępne pojemniki na śmieci, na pojemniki nałożone zostały specjalne kody – szyfrowe. Dostęp do kodów mają tylko mieszkańcy odpłacający wywóz odpadów.
- ★ Zmieniono zasady działania Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych – aby z niego skorzystać trzeba być mieszkańcem gminy i umieć to udowodnić, np. okazując rachunek za prąd.
- ★ Gmina przeprowadziła też akcję skierowaną do cudzoziemców informującą o sposobie gospodarowania odpadami.